

DAS(Cerdanya)

2. Grau d'alfabetització

190	354	103-65
1910	350	109-83
1920	343	108-95
1930	253	97-84
1940	235	110-113
1950	219	
1969	237	
1970	204	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 4

Cementiri civil : No

→

GER(Cerdanya)

EE   Escoles público-estatals   1903   3 unit.   Censo esc. 1903
SA   La Humanitaria Garense   ± 1902-1916   IRSEA, 519

2. Grau d'alfabetització

1900	552	156-205
1910	502	156-101
1920	520	285-176
1930	495	800-147
1940	215-229	194-184
1950	457	
1960	428	
1970	312	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : No

GRUS(Cerdanya)

Grau d'alfabetització

1920   122

1930   101

122

GUILS DE CERDANYA (Cerdanya)

Grau d'alfabetització

1900	420	123-68
1910	421	151-115
1920	367	163-157
1930	386	162-121
1940	164-150	145-125
1950	309	
1960	284	
1970	240	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

ISOMOL (leidanya)

Grau d'alfabetització

1900	340	116-60
1910	312	110-84
1920	337	132-106
1930	334	138-121
1940	146-158	137-127
1950	297	
1960	314	
1970	237	

3 . Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil :No

ISONA (Cerdanya)

Grau d'alfabetització

~~1990~~ // // // // // // // //

1970	—	1257 (662 - 595)	—	271 - 139
1980	—	1057 (542 - 515)	—	322 - 238
1990	—	(635 - 418)	—	329 - 289

LLES (Cerdanya)

CR ? Religions S.p. da Familie

Puica 1954

1900 — 552 (262-290) — 162-102

1920 — 505 (263-242) — 127-116

1940 — (166-170) — 125-122

LLIVIA(Cerdanya)

EE	Escoles público-estatals	1903	3	Censo esc. 1903
ER	Hermanas Sagrada Familia	1904	1ª ens. noies	BOPG, 600, 1904, pender
ER	Hermanas Escola Cristiana	1950		aprov. acadèmica.
SA	La Nueva Fraternidad Lliviana	1916		<i>func. Isl. 1953</i> IRSEA, 519

RESUM:

EE:	3
ER:	1
SA:	1
	<hr/>
	5

2. Grau d'alfabetització

1900	941	309-276
1910	994	390-320
1920	877	338-300
1930	743	309-502
1940	352-373	322-314
1950	755	
1960	755	
1970	876	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 5
Cementiri civil : Sí

MERANGES(Cerdanya)

EE   Escoles público-estatals   1903   2 unit.   Censo esc. 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	296	114-39
1910	243	92-52
1920	231	87-60
1930	158	73-51
1940	79-75	72-66
1950	167	
1960	132	
1970	80	

3. Situació religiosa

Nombre de temples : 1
lementin civil : Si

MONTELLA de CADI

(Cerdanya)

1900	_____	656 (302-354)	_____	188-119
1920	_____	655 (301-349)	_____	228-217
1940	_____	(284-306)	_____	243-248

MUSSER I ARANSER(Cerdanya)

1900 319 (145-174) — 79-30

1920 308 (151-157) — 109-70

1940 (130-127) — 100-95

PRATS i SAMPOR(Cerdanya)

1900 - 220(111-109) — — 78-83

1920 - 210(111-97) ————— 76-50

1940 (78-72) ————— 67-52

PRULLANS (Cerdanya)

1910	489 (226-268)	—————	127-105
1920	403 (210-193)	—————	57-105
1940	201-205	—————	73-175

PUIGCERDA (Cerd.)

ER Carmelites	1904	Noies	c) Crasell 7 (annuàri 1/1954)	BOPG, 599, 1904
CR <i>Comitè d'actes</i> [Clavina]				<i>febr 1954</i>
CP Centre Nacionalista de Cerdanya	1921-23			<u>cf. infra</u>
P "Ceretània"	± 1906-1935		Setmanari bilingüe, després quinzenal. 1921: 150 ex.	
P "El Crit Català"	± 1921-1923		Periòdic mesal portaveu del Centre Nacionalista de Cerdanya (imprès a "Ceretània"); defensa la política de la Lliga	Tor., II, 342
ER Escolapis	1904		c) Llibertat	BOPG, 599, 1904
EE Escoles públic-estatals (nacionals)			<u>Censo esc 1903:3</u>	
SI Federación de Gremios Asociados de Cerdaña	1916			IRSEA 165
P "Gazeta Cerdana"	± 1907-1908		Periòdic Català quinzenal, procliu a la Lliga, sembla	Tor. II, 342
CP Joventuts Llibertàries	1930			"Sembrador", 25-10-36
SA La Moderna Fraternidad	± 9-3-1904			IRSEA, 520

P "El Pirineo"

1919-1936

bi lingüe de primer, després Tor.,II,342
en català.Catalanitzza el
nom.1921,tirada de 350 ex.

CR Reliquias del Sr. Angel Puigada [Del doc. 2]

fuente 1954

P "Renovació"

1931

quinzenal polític,"defensor Tor.,II,342
de l'esquerra catalana"

P "Sembrador"

1936

RESUM:

CK: 1 + 1
ER: 2

EP: 2

~~EE:~~

EE: 3

SA: 1

SI: 4

P: 6

Total: ~~15~~ 15 + 1 + 1

2. Dades d'alfabetització.

	1900	2572	902-798
	1910	2667	610-613
1920	2508		997-995
	1930	2842	1104-1077
	1940	3569	1063-1200
	1950	3365	
	1960	4276	
	1970	5526	

3. Situació religiosa

Temples: 8
Cem. civil : 2 (Camprodon, Ventajola)
Puigcerdà

RIU DE PENDIS(Cerdanya)

1900 ————— 145(51-87) ————— 21-7
1920 ————— 112(51-61) ————— 36-27
1940 ————— 32-34 ————— 24-30

URTX(Cerdanya)

EE   Escoles públics-estatals   .1903   Censo esc. :2

2. Grau d'alfabetització

1900	348	51-40
1910	366	117-55
1920	368	136-92
1930	363	154-131
1940	307	138-139
1950	265	
1960	316	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil : No

URUS (Cerdanya)

2. Grau d'alfabetització

1900	127	13-12
1910	135	35-29
1920	122	29-27
1930	101	35-17
1940	51-51	46-49
1950	94	
1960	87	
1970	65	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : No

VILALLOVENT(Cerdanya)

Escoles públic-estatals 1903 1 unitària Censo esc. 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	289	44-37
1910	315	90-77
1920	241	75-73
1930	248	91-79
1940	276	131-111
1950	230	
1960	285	

3. Grau d'alfabetització

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : "Sin iso"

VILLEC i ESTANA (Cerdanya)

1900	—	128 (57-71)	—	41-15
1920	—	200 (102-98)	—	77-53
1940	—	55-53	—	48-39

ARCELAGUER(La Garrotxa)

EE	1903	3 esc unit., comptant l'obligada d'adults, segons el <u>Censo escolar de 1903</u>	
SA	San Narciso(Montepiu)	1882-1916	IRSEA, 517

RESUM:

EE:	3
SA:	1
<hr/>	
Total:	4

2. Grau d'alfabetització

1900	844	176-87
1910	869	186-135
1920	881	216-197
1930	722	210-187
1940	287-335	212-229
1950	609	
1960	565	
1970	464	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 4
Existència Cementiri civil: No

BAS(Garrotxa)

CR   Fills del Santíssim . Imma. / 1950
          culat en de bé

Feu II. 1953

2. Grau oficial d'alfabetització

1900	1700	262-165
1910	1713	287-240
1920	1837	322-328
1930	2014	635-492
1940	1645	590-615
1950	1604	
1960	1437	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil:

BATET(Garrotxa)

EE

1903

Una esc. dirigida per mestresses Censo esc 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	396	68-18
1910	394	118-40
1920	614	206-75
1930	629	187-131
1940	585	209-173
1950	526	
1960	479	
1970	382	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil: No

BEGET (La Garrotxa)

EE	1903	4 esc. unit.	<u>Censo esc. 1903</u>
SI	Unión de Obreros Agrícolas	± 7-3-1908	IRSEA, 247
SA	Unión Bagetense	± 4-2-1906	IRSEA, 517

RESUM: EE: 4
              SA: 1
              SI: 1

total: 6

2. Dades sobre alfabetització

1900	892	171-35
1910		
1920	844	214-105
1930	661	
1940	555	230-160
1950	519	
1960	339	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 4
Cementiri civil : "Sin uso"

BEGUDA(La Garrrotxa)

CC	Ateneo Obrero Instructivo	± 1-7-1916		IRSEA, 400
SA	La Benéfica sanjuanense	± 1864	St Joan les Fonts	IRSEA, 517
EE	Escoles público-estatal	1903	3 esc. unit.	<u>Censo escolar 1903</u>
SA	Montepío Sanjuanense	± 1899	Begudà, St Joan les Fonts	IRSEA, 517
SA	Sociedad de San Antonio Abad	± 29-4-1910		IRSEA, 400
SA	Sociedad de San Gerardo	± 26-7-1912		IRSEA, 400
SA	La Solidaria	± 21-5-1914		IRSEA 517
SA	La Unión Catalana sanjuanense	± 1894	Begudà , St Joan les Fo nts	IRSEA, 400

RESUM:

SA:	6
CC:	1
EE:	3
~~6666~~	
<hr/>	
Total:	10

---

2. Grau d'alfabetització

1900

2201

363-155

(Cf. St Joan Les Fonts)

3. Situació religiosa

(cf. St Joan Les Fonts)

BESALÚ (La Garrotxa)

EE	Escoles públic-estatals	1903	3 unitàries	<u>Censo escolar</u> , 1903
P	"Fulla Dominical de la Diòcesi de Girona.Besalú"	‡ 5-10-17		Tor.,II,189
P	"Fulla Parroquial del Bisbat de Girona"	‡ 30-11-24		Tor.,II,189
ER	Sagrat Cor	I ^a ens. noies	c) Nou	BOPG, 1904, 599.
AP	Sindicato agrícola	‡ 1912		IRSEA, 23

RESUM:

P:	2
EE:	3
AP:	1
ER:	1

Total: 7

2. Dades alfabetització

1900	1258	334-244
1910	1260	382-254
1920	1368	435-390
1930	1207	416-411
1940	562-683	441-486
1950	1182	
1960	1272	
1970	~~1866~~ 1806	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil: Sí

BEUDA

EE   Escoles público-estatals   1903   3 unit.   censo esc. 1903

RESUM: EE: 3

2. Grau d'alfabetització

1900	620	104-16
1910	612	102-31
1920	584	104-53
1930	558	154-98
1940	262-237	166-135
1950	428	
1960	380	
1970	191	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2
Cementiri civil : No

(1)
CAPSEC (La Garrotxa) incorporat al Municipi Vall de Bianya

SI	La Agrícola de San Isidro	1904-1916	IRSEA, 106
SA	La Esperanza	1901	IRSEA, 518

2. Grau d'alfabetització

1900	1799	439-109
------	------	---------

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 1

Cem. civil : Sí

CA SPÈLLFOLLIT DE LA ROCA(La Garrotxa)

CO	La Armonia	± 1903		IRSEA 462
SA	La Concordia	± 5-7-1907		IRSEA, 518
SA	La Económica Obrera	± 14-1-1909		IRSEA, 364
EPA	Escola del sr. rector			inf. part.
EP	Escola Racionalista	1922	dirigida per Rocha	"ASO", 29-7-1922
EE	Escoles Municipals (3 unit., 1903)		a la plaça Vella	inf. part.
SI	La Fidelidad	± 1904		IRSEA, 247
CO	La Fraternidad	± 1998		Ibid., 462
SA	Montepío Obrero de San Salvador	± 1902		IRSEA, 364
ER	Monges dominiques		Escola nenes; durant la guerra; Comitè	inf. part.

RESUM:	CO:	2	EE:	3
	SA:	3	SI:	1
	EPA:	1	ER:	1
	E:	1		
			Total:	12

2. <u>Grau d'alfabetització</u>	1900	983	192-126
	1910	1202	321-220
	1920	1154	358-257
	1930	1111	375-363
	1940	446-551	356-407
	1950	1215	
	1960	1150	
	1970	1155	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:	1
Cementiri civil :	Sí

DOSQUERS (Garrotxa) (1)

2. Grau d'alfabetització

1900	181	22-2
1910	193	30-8
1920	195	52-45
1930	165	54-28
1940	179	61-53
1950	177	
1960	156	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 1

Cementiri civil : No

(1) Integrat al munic. de Maià de Montcal, Censo, 1970.

JOANETES(La Garrotxa)

EE   Escoles públic-estatals   1903   2 unitàries   Censo escolar de 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	580	105-30
1910	589	158-45
1920	769	181-111
1930	688	172-129
1940	633	251-238
1950	593	
1960	543	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil :   Sí

MAIA DE MONTCAL(La Garrotxa)

EE Escoles público-estatals 1903 2 unit. Censo escolar 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	527	105-46
1910	612	169-84
1920	578	143-93
1930	526	171-117
1940	237-266	206-189
1950	479	
1960	422	
1970	500	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 5

Cementiri civil :No

CC MIERES (La Garrotxa) 1916, grup adherit a la K.E.F. Joan Plana
 Esperanta fervoro

E-CE Col.legi de Sta Maria del Collell

P "Butlletí del Santuari de Santa Maria del Collell"(1) ± 1916-1936 Tor., II, 189

P "Creu y Arada" ("Publicació agrícola social" ± 1899-1900 Tor., II, 194

EE Escoles Nacionals 1903 3 Censo esc. 1903
 SA La Misericordiosa ± 7-6-1910 IRSEA, 520

ER Dominiques de l'Anunciata 1904 1 ens. noies BOPG, 1901, 599

P "El Propagador de la Subscripció Popular" ± 1918-1922 Tor., II, 189

SI Unión de agricultores 1916 IRSEA, 248

RESUM: CC: 1 P: 3 EE: 3 ER: 1 E-CE: 1 SA: 1 SI: 1 Total: 10 + 1 = 11

2. Grau d'alfabetització

1900	1042	185-106
1910	1059	241-137
1920	1095	269-218
1930	1054	293-235
1940	452-495	350-335
1950	954	
1960	804	
1970	569	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 5

Cementiri civil : No

(1) "Portantveu de l'Associació d'Antics Alumnes". Tirava 1150 exemplars l'any 1921. Després de la guerra reapareix: "Santa Maria del Collell".

MONTAGUT DE FLUVIA (La Garrotxa)

EE	Escoles Nacionals	1903	3	<u>Censo esp. 1907</u>
ER	Dominiques de l'Anuncuata	1904	13 ens. noies	BOPG, 1904, 599
SA	San Miguel Arcàngel	1881-1916		IRSEA-520.

RESUM:	EE:	3
	ER:	1
	SA:	1
		<hr/>
		5

2. Grau d'alfabetització

1900	1354	229-125
1910	1300	268-159
1920		
1930	1124	336-269
1940	494-533	3 95-373
1950		
1960		
1970		

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 6

Cementiri civil : Sí

OIX(La Garrotxa)

EE	Escoles público-estatal	1903: 3 unit.	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	San Francisco Javier(Montepiu)	1916	IRSEA, 52C

2. Grau d'alfabetització

1900	892	135-37
1910	815	154-44
1920	816	170-83
1930	618	188-105
1940	241-230	189-140
1950	454	
1960	355	
1970	174	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 7!

Cementiri civil : No

OLOT(Garrotxa)

<p>8 "<u>La Vinya</u>" 1299-1400 pams. religio- f. h. d. n., op. cit. p. 264</p>			
P	(C. - - -)	1932?	sortí una vegada.
CP	Acció Catalana Rep.	1931	
CE	Acció Catòlica	1934	
CE	Adoració Nocturna	+ 1843	Noces d'argent, 1918
P	"Agricultura"	± 1919	3 núms; full mensual de "La Co- marca"
CP	Apunçament Catalana d'Obst (de la Unió Catalana)		- 1902-1903 Publicava "El Montanyenc"
P	"Alerta" ("Portavoz del Partido Radical-Socialista de Olot y su Comarca")	± 1931	"Tor.", 187
P	"L'All"	± 1914	continuador de "L'Ull" "Tor.", 179
P	"Els Amics d'Europa"	± 1916-1919	Publ. setmanal, "Organ del Comitè d'Amics de la Unitat Moral d'Europa, a Barcelona i dels seus adherents i col.laboradors" "Tor.", 186
P	"L'Anech"	± 1917	humorista "Tor.", 180
SI	La Antigua Alianza	± 5-9-1914	IRSEA, 248
P	"El Ateneo"	± 1908-1909	"Revista del Ateneo O. de Olot" "Tor.", 185
CH	Asociación de Música		"Di de G.", 5-5-36
CC	Ateneu Obrer		"Di de G.", 5-5-36
P	"Arriba España"	1939?	de la Jefatura Prov del Mov. NPC, 151
CO	La Auxiliar Obrera	± 26-7-1910	"Tor.", 342
P	"Bancari Olot" ("Butlletí Trimestral del Sindicat de Treballadors del Crèdit i Finances")	± 1-10-37	"Tor.", II, 189
P	"La banda de l'Empastre"	± 1933	dos núms., març i abril Tor., 181
ER	Benedictins de la Div. S. / f. m. de red. f. med. de Banyoles		f. h. d. n., op. cit. p. 264
P	"Bibliografia"	± 1919	Un núm., mena de suplement de "Vida Olotina" Tor., 186
§	"Boletín del Sindicato Agrícola del Partido de Olot"	± 1903-1917	Tor., 188
P	"La Bomba"	± 1932	3 núms. només, humorístic Tor., 181
P	"La Bombeta"	1932	Un núm., humorístic " "
P	"El Bombo"	± 13-5-33	Tor., 181
P	"Butlletí del Casal Català"	± 30-10-37	només un número Tor., 189
P	"Butlletí de Sta M ^{re} del Collell"	1924-25	Tor., 188

IC	<i>publicacions de la JCI i POUM</i>				
P	"Camarada" ("Setmanari Comarcal portanveu de la JCI i POUM")	± 1937			Tor., II, 188
P	"Les Caramelles"	± 11-4-36			Tor., II, 181
I	La Caritat	1942			" , 180
P	"El Carme" ("Portanveu del Tercer Ordre i Confraries del Carme de Catalunya")	~~1934~~ ± 1934			Tor., 185
ER	<i>Carmelites de la Caritat</i>	1950	[Annals d'1892]		<i>Serie 1953</i>
CC	Casal de l'Estudiant				Tor., II, 188
E-CC	Casal Català	1931-1937		<i>afegit a Acció Catòlica</i>	Tor., II, 189
CC	Centre Catòlic	+ 1878 - 1936 - 1942		<i>de l' "Aut." 1-2-34</i>	"Di de Gi.", 12-2-36
CR	Centre Marià (Casal Maria)	1924-1936			" , 5-5-36
CP	Centre Obrer	1931			<i>Cròniques</i>
P	"El Cellar Olotí"	± 1913		un núm.	Tor., 188
CP	Centre Radical Socialista	1931			" , 187
CE	Círcol d'Estudis d'Acció Catòlica				"Di de Gi.", 4-7-36
P	"Ciutat"	± 1909-1911		Setmanari Nacionalista Republicà	Tor., II, 177
P	"La Ciutat d'Olot"	± 1932		"Setmanari d'Informació Catalanista Republicà". 2ª època: 1934	Tor., 179
CR	<i>Classees de la D.v. Prov.</i>	1950			<i>Serie 1953</i>
P	"La Comarca"	± 9-2-1913 - 1916		Setm. independent	" , 177
P	" "	± 1916-1923		Segona època	" , 183
P	"La Comarca d'Olot"	± 1923-1924			Tor., 2, 179
P	"La Comarca Olotina" ("Setmanari Català")	± 1900			Tor., 182
CP	<i>Comitè Republicà</i>	1931			"Aut.", 24-11-31
CO	Cooperativa L'Auxiliar de l'Alumne				"Di de Gi.", 6-5-35
CR	<i>Empresants de les Escoles</i>	1912			<i>cf. infra "Eidat"</i>
CO	Cooperativa de l'Edificació				"Front", 1-3-38
CO	Cooperativa de Producció Arts Gràfiques Minerva d'Olot	1935			"Di de Gi.", 6-5-35
P	"El Deber" ("Semanario Catòlico")	± 1897-1936		Des de 5-9-1908: "Setmanari d'Acció Catòlica". 1921: 600 ex. de tirada	Tor., II, 184
P	"El Despertador"	± 1930-36		<i>amb gran tirada</i>	Tor., II, 184
P	"Diario de Olot"	± 1916		"Periódico independiente"...	Tor., 175
P	"El Drac"	± 28-10-33		núms un núm.	Tor., II, 181

P	"Eh!!" ("Hoja Satírica. Aparecerá cada vez que se publique")	± 1916	només un núm.	Tor., 180
P	"Esclat" ("Revista mensual redactada per Congregants de les Escoles Pies d'Olot")	± gener 1912	Dos núms. només	Tor., 184
CM	Escola de Música Municipal	1933		<i>Cròniques</i>
E	Escola Domèstica per a Obreres	1936	Supressió subvenció munic. ("Di de Gi.", 5-5-36)	
EP	Escola de M. Boada	1904	c) Cleviller 1 Noies, 1ª ens. BOPG, 599, 1904	
EP	Esc. de J. Coscó Canal	1904	c) St Ferriol 9 ~~1916~~	Ibid.
EP	" A. Fagella Geli		c) St Francesc 8	"(pend. aprov.)
EP	" Jacint Estela Tenas		c) Firal 43, 1ª o Passeig de Terol	Ibid., pend. aprov.
EP	Esc. Emilia Mercader	1904	Plaça Mora 1, pend. aprov acad.	Ibid.
ER	Escola Filles del Cor de Maria	1904	c) Esglejers (pend. aprov.)	Ibid.
E	Escola Superior del Paisatge d'Olot	+ 1934	(abans E. de B. Arts) "Di de Gi.", 6-5-35	
ER	Escolapis	+ 1858 - 1978		Vila P.: <u>Escoles Pies</u>
P	"Esforç"	± febrer 34-abril 34	Pocs núms.; redacció Casal de l'Estudiant	Tor., 188
P	"Suplèis Literaris"	+ 1921 - 1932	del Comitè de Joves de l'Escola Literaris del Montsacopa	f. <u>infra</u>
P	"Esquerra"	± 1934	Organ d'ERC	Tor., 179
CP	E.R.E.			

SC Federación Local de Sociedades Obreras: 1914, 15 de desembre

AES, 120,
IRSEA, 410

-Unión de Obreros Curtidores (oficiales curtidores)

- La Protección del Obrero (obreros fabriles de tel. ler, de punt)
- La Bigornia (Obreros manyans)
- Unión Barberil (barbers)
- La Salud (obreros fusters)
- La Olotense (manobres, peons de paleta)
- Estatuaria Decorativa (obreros enmotlladors, retocadors i decoradors d'imatgeria religiosa)
- Arte Fabril Olotense (obreros de teixits de Punt i manufactures complementàries)
- La Montañesa (Obreros paletes)

CR Filles de la Caritat de St. V. de Paul 1950
ER " del Santíssim i Immaculat Cor de M." "

Jun. Igl. 1950
" "

- P "Fulla del Patronat" 1 maig 1911-1913 ("Patronat Escolar de la Immaculada y S. Antoni"). Tor., 184
1913, 2ª època
- P "Fulla del Patronat de la Immaculada i St Antoni" 1915, tercera època Tor., 184
- P "Fulla Parroquial" 2-12-1928-1935; 1935: "Fulla Parr. d'Olot" Tor., 184
- SI La Filantròpica IRSEA, 248
- P "El Fluvià" 1908-1909
- P "El Fluviol" 1908 humorístic ("Periòdic ab Tor., 185
ninots") Tor., 179
- P "El Follet" ("Setmanari polític-humorístic y purgant, molt recomanat contra les imitacions de L'Ull") 1912 Tor., 179
- P "Fulla electoral de la Joventut Nacionalista" 1919 (la última de les "Fulles Pop." Tor., 178
de "Vida Olotina")
- P "Fulles Populares de la Joventut Nac. d'Olot" 1918-19 (repartida als subscriptors Tor., 178)
- P "Fulla Seràfica" 1907-1913 / 1913 / "Publ. mensual de la V.O.T de Tor., 184
- P "El Fusell" (quinzenari jaumista) 1914 St Francesch

→ Ibid.

P	"Gazeta d'Olot"	± 1930	Setmanari nacionalista	Tor., 179
P	"La Gazeta Musical Olotina"	± 1919	Pocs N ^{ums.} Portantveu de l'Orfeó Popular Olotí	
SA	Germanad Germanor Olotina			"Di de Gi.", 13-2-36
2-SA	Germanor de St. Josep	1950		func. 3 ^{ra} 1953
P	"Germanor" ("Publicació mensual del Grup Escolar 'Germanor'")	± novembre 36		Tor., II, 189
EB	Grup Escolar d'Olot	+ 1932-1935-36	<u>Censo esc 1933:</u> unitàries...	escoles Tor., II, 189
E	Grup Escolar 'Germanor'	1936-1939	de la germanor, a l'edifici dels escolars	f. supra
CE	Grup Fejocista	+ 1932	(amb local al Casal Maria)	"Di de Gi.", 13-juny-34 <u>cròniques</u>
ES	Ideal Park Institut Olotí	1932	[edifici l'any 1912, fets...] Origen: escola de 2 ^{na} ens. + 1932	<u>cròniques</u>
EE	Institut Elemental de 2 ^{na} Ensenyament			
CP	Joventut Carlista			Di de Gi.", 12-2-36 Tor., II, 187
CP	JCI-POUM	1937		
CP	Joventut Nacionalista	± 1918-1919		Tor., II, 178
P	"Ki-ki-ri-Ki"	± 1931	dos n ^{ums.} només	Tor., 180

- P "La Llufa" 28-12-35/6-3-36: dos núms. només Tor., II, 181
 P "Lluita" ± 1933 Setmanari Catalanista inde- Ibid., 179
 P "La llum d'Olot" (mensual i d'art i liter.) ± 1927-1928 pendent d'esquerres " , 186
 P "El Moment Esportiu" ± 20-5-36 Tor., II, 189
 P "La Montaña" ± 1923-1924 setmanari alfonsí " , 187
 P "El Montanyenc" ("Setmanari portaveu de l'Agrupació Catalanista d'Olot...") ± 1902-1903 Continuador de "Sanch Nova" Tor., II, 177
 SA Montepío de Bomberos IRSEA, 364

- SA Montepío de San Francisco de Asís ± 1888 IRSEA, 520

B Museu-Biblioteca + 1910

Olotà Stelo

1916

Juan Plans

- SC La Olotense ± 2-9-1914 IRSEA, 248
 P "L'Olotí" 1899-1900: 2ª època; catalanista, en català. Tor., II, 175
 P "L'Onsle Joan" ± 1932-1936 Tor., 181-182
 P "Oreig" ± 1931-1932 "Publ. d'Arts, Literatura i Tpr., 186
 Política")
 OM Orfeó Popular Olotí 1933 (2ª orfeó cantaire i 1ª orfeó dansaire en dependèn) Tor., II, 188
 CP Partido Radical-Socialista de Olot y Comarca 1931 f. supra "Alerta"
 P "El Oportunista" ± 1915 Republicà; van sortir-ne quatre Tor., 182
 P "Patria Jove" (catalanista, 2 núms.) ± 14-11-1932 núms Ibid., 179
 P "Patria Nova" ± 1919 Només 2 núms. Tor., 178
 P "Pessigolles" ("Quinzenari de bon humor") ± 23-2-24-1929 2ª època: 21-3-36 Tor., 181
 CE "Pomell de Joventut Aires Literaris del Montsacopa" ± 1921-1932 Tor., II, 186
 SA La Previsora IRSEA, 520
 CC Patronat d'Estudis Històrics Olotins 1936 "Di de Gi.", 16-1-36
 P "Petits Olotins" 1935 i 1936 Publ anual del Grup Escolar Tor., 188
 P "Pyrene" ± 1949 del Patronat d'Estudis NPC, 151
 Olotins

CC "Patronat d'Estudis Olotins" — NPC, 151

CG Pomell de Joventut Aires Literaris + 1921-1932 — f supra

E Patronat Escolar de la Immaculada i de St Antoni + 1911-1913. Pol 1915. Part. — f. "Ella" nat de la Immaculada i de St. Antoni

P	"Que vé..."	Continuador de ";;;Eh!!!"(1916)	Tor.,180
P	"El Reformista"	± 1914	Segueix orientacions del Partit Reformista Espanyol Tor.,182
P	"Renovació"	± 1918, febrer	Després: "Fulles Populars de la Joventut Nacionalista" Tor.,178
P	"Rialles"	± 1927	Humorístic Tor.,181
P	"Revista d'Olot"	± 1926-1928	"Publ. mensual il·lustrada" Tor.,186
SA	La Salut	1916	IRSEA,364
P	"Revista Olotina"	± 15-4-1905 -1908	Mensual, adhereix el 1908 Tor.,185
P	"Sanch Nova"	± 1900-1902	a la Unió Catalanista ("Rev. Catalana montanyenca"), adhe- Tor.,175
P	"Seny" ("Revista Quinzenal Na- cionalista")	± 1919	rida a la Unió Catalanista. Continuació de "Vida Olotina" Tor.,II,178
) - CE	Preceptoria de Llatinitat del Seminari Conciliar	1901	3-8-01, "BOE del O de G." Tor.,189
SC	Sindicat de Treballadors del Credit i Finances	1937	
AP	Sindicato Agrícola	± 1908	IRSEA,23
AP	Sindicat Oleícola de la Garrotxa	1935	"La Veu de l'E.", 7-9-35
I	Societat d'Atracció de Forasters	1931	"Aut.",19-8-31
P	"El Tafaner"	± 25-4-36 -27-6-36	No és 2 nùms. Tor.,182
P	"La Tradició Catòlica"	± 7-9-19	"Setmanari Catòlich"; porta-veu del "regionalisme tradi- cional". Vers 1920 tira 600 ex. Tor.,184
P	"L'Ull"	± 1912-1913	presumiblement anticlerical Tor.,179
P	"L'Ullera" ("Periòdic radical, satíric i antiullista")	1913?	Tor.,179
SC	La Unió Curtidora	± 1902	IRSEA,248
P	"Vida Olotina"	± 21-3-1915 -1919	"Revista Quinzenal Nacionalista" Tor.,177
CS	U. D. Olot	1942	"Pir.",22-7-42
P	"Vitalitat"	± 1912	Setmanari no adherent a cap par- tit polític Tor.,182

CR V.O.T. de St. Francesc

1907-1917(1932)

f. super

ADDENDA(entitats d'Olot)

ES	Cassino d'Olot	1932	catalanista	<u>Cròniques</u>
CC	Ateneu Olotí	1936		<u>Cròniques</u>
CE	Arxiconfraria del Dijous Eucarístic	1932		<u>Cròniques</u>
CR	Associació de la Verge Miraculosa	1932		<u>Cròniques</u>
CE	Conferències de St Vicenç de Paül			
CE / CR	Confratria de la Puríssima	1932		Ibid.
CE	Confraria de St Esteve	"		"
CE	Confraria del St Nom de Jesús	1932		Ibid.
CE	Confraria de St Antoni dels Pobres	"		"
AP	Cambra de la Indústria i el Comerç	1933		"
CR	Congregació de la Immaculada i St Lluís Gonçaga	1932		<u>Cròniques</u>
CR	Congregació ^{Menor} ~~Menore~~ de St Josep de Calaçans	1932		<u>Cròniques</u>
CO	Cooperació fabril	1932		<u>Cròniques</u>
COOP	Coop. producció de tallers de sants	1931		<u>Cròniques</u>
CM	Fontanella, centre	1932		<u>Cròniques</u>
CS	Lawn-Tenis Club	1933		<u>Cròniques</u>
CE	Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat	1932		<u>Cròniques</u>
CE	Lliga Parroquial de Perseverància	1932		<u>Cròniques</u>
CS	Olot Deportiu	1914	[font. organ. prohibida]	"
CS	Olot F.C.	1922		<u>Cròniques</u>
CE	Obra de Nostra Senyora del Tura	1932		<u>Cròniques</u>
CM	Orquestrina "Yong Jazz"	"		<u>Cròniques</u>
CDC	Palestra(Grup)	1931-1932		Ibid.
ES	Societat de Caça i Pesca	1933		
CM	Orquestrina Studium Jazz	1935		<u>Cròniques</u>
I	Bala Vayreda	1932 (inaug. local nou)		<u>Cròniques</u>
TC	Teatre Principal	1932		<u>Cròniques</u>
CE	VOT del Carme			
I	Unió Comercial	1933		<u>Cròniques</u>

RESUM:

ES: 3
AP: 3
CC: 6
CM: 6
CE: 16
CO: 5
CP: 9
E: 5
EE: 4
ER: 1
I: 4
CS: 4
P: 82
SA: 5
SC: 11
SI: 3
TC: 1
CR: 5
COC: 1

Total: 172

2. Població alfabetitzada

1900	7938	1992-1454
1910	10.214(4792-5222)	3038-2621
1920	10.243	3401-3135
1930	11.615(5213-6402)	3763-3836
1940	6853-7480	6340-6322
1950	14.387	
1960	17.185	
1970	21.244	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 21
Can. civil : sí

LA PINYA(La Garrotxa)

2. Grau d'alfabetització

1900	465	128-38
1910	466	47-42
1920	504	133-80
1930	432	146-36
1940	413	169-153
1950	424	
1960	380	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:2

Cementiri civil: -

LES PLANES D'HOSTOLES(La Garrotxa)

SI	Centro Agrícola	± 30-7-1911		IRSEA,106
ER	Dominiques de l'Anunciata	1904	1ª ens. noies	BOPG,599,1904
CO	La Económica Planense	± 8-2-1907		IRSEA,462
EE	Escoles Nacionals	± graduada:1918.Segons el cens de 1903:3 esc.		
SA	Hermandad de San Cristóbal	± 1892		IRSEA,520

RESUM:	ER:	1
	SI:	1
	CO:	1
	EE:	3
	SA:	1
	Total:	<u>7</u>

2. Dades sobre alfabetització

1900	1540	249-131
~~1910~~	1619	327-199
~~1920~~	1879	489-324
1930	1715	505-419
~~1940~~	1703	664-663
~~1950~~	1768	
1960	1924	
1970	2004	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:5
Cementiri civil : SÍ

LES PRESES(La Garrotxa)

ER	Carmelites <i>de la Caritat</i>	1904	E. noies	c) Major BOPG, 599, 1904
EE	Escoles público- estatals	1903	2 esc unit. ~~1903 per~~	<u>Censo esc. 1903</u>

2. Dades sobre alfabetització

1900	990	240-80
1910	901	174-146
1920	1143	295-222
1930	1137	339-337
1940	573-605	487-502
1950	1013	
1960	1003	
1970	1131	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:6
Cementiri civil : "Sin uso"

RIDAURA(La Garrotxa)

EE	Escoles público-estatals	1903: 3 unitàries	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	La Democràtica cristiana	110-5-1904	IRSEA,521

2. Dades sobre alfabetització

1900	955	156-65
1910	~~948~~	178-141
1920	950	206-140
1930	823	212-147
1940	368-384	290-284
1950	710	
1960	638	
1970	629	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:6
Cementiri civil: sí

SANT ANTONI DE FINESTROTES (La Garrotxa)

E	Escola pública	1903	4 unitàries	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	Hermandad de San Esteban	24-12-1909		IRSEA, 522

2. Grau d'alfabetització

1900	936	95-24
.910	940	162-59
.920	1039	216-98
.930	991	220-115
.940	454-436	362-292
.950	829	
.960	658	
970	392	

• Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 7
Cementiri civil :No

SANT FELIU DE PALLAROLS(La Garrotxa)

ER	Carmelites <i>de la caritat</i>	1904	1 ^a ens. noies	BOPG, 1904, 599
CC	Casal Hostolenc.....	1936		"Di de Gil", 20-6-1936
E	Escoles <u>público-estatal</u> s		<u>Censo escolar de 1903.2</u> esc. Cap de noies	
P	"Fulla Parroquial de St Feliu de Pallerols"	1923-1930	(mensual cultural)	Tor., II, 190
SA	Hermandad de San Félix	1896		IRSEA, 521
P	"L'Hostolench"	1899-1900	Fulletó de "El Deber" d'Olot	Tor, 190
SA	La Salud Moral	1882		IRSEA, 521

RESUM:	ER.	1
	SA: ~~1~~	2
	P:	2
	CC:	1
	EE:	2

Total: 8

(St Feliu de P.)

2. Grau d'alfabetització

1900	1627	364-170
1910	1776	470-259
1920	1841	441-301
1930	1593	480-398
1940	740-826	583-608
1950	1555	
1960	1446	
1970	1288	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:6

Uementiri civil: No

ST FERRIOL(La Garrotxa)

2. Grau d'alfabetització

19 0	789	171-54
1910	789	171-57
1920	868	215-101
1930	722	230-154
1940	637	757-685
1950	547	
1960	506	
1970	310	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 8

Cementiri civil : No

SAN JAUME DE LLIERCA

XXXX/XXXX/XX/XX

SF	Fund. Catala (Societat de Socors Mutus del)	1934	
CO	Cooperativa de San Jaime de Llierca	1916	IRSEA, 462
CR	Germanys Carmelites,	1931	
EE	Escoles públiques estatals (tres unitats)	1903	
SA	Montepío La Favorita de los Pobres	1916	IRSEA, 520
SA	Montepío de San Jaime de Llierca	"	IRSEA, 520

RESUM: CO: 1 - EE: 3 - SA: 2 - CR: 1 Total: 7 + 1
 2. Grau d'alfabetització

1910	979	226-290
1920	1010	183-96
1930	1021	312-978
1940	841	305-331
1950	824	
1960	853	
1970	847	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil: No

SANT JOAN LES FONTS (Garrotxa)

P	"Brams d'Ase"	‡ abril 32	Núm. únic, humorístic	Tor., 190
ER	Col.legi Divina Pastora	(Terorisme) ^{Caputxins}	1904 (pendent a.) 1ª ens., noies / 1953	BOPG, 60, 1904
EP	Col.legi Plana	1937		"Aut.", 16-7-37
EP	Col.legi de St Lluís Gonçaga	1917-19		cf. infra
CO	La Cooperativa Obrera	1916		IRSEA, 342
CO	La Cooperativa Sanjuanense. Begudà. St Joan las Fonts	‡ 1894		IRSEA, 462
EE	Escoles "nacionals"		<u>Censo esc. 1903:</u> cf. Begudà	
P	"L'Estalvi", "Portaven de la Caixa d'Estalvis del Col.legi de Sant Lluís Gonçaga"	‡ 1917-1919		Tor., 190
~~XXXXXXXXXX~~				
SA	Santa Lucía	‡ 1889	Soc. benèfico-obrera	IRSEA, 364

RESUM: SA:1 P:2 CO:2 EP:2 ER:1 Total: 8

2. Grau d'alfabetització

1900	2201	363-155
1910	2295	374-192
1920	2400	555-358
1930		
1940	1076-1207	726-703
1950	2216	
1960	2225	
1970	2749	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 6

Cementiri civil : Sí

SANT PRIVAT D'EN BAS(La Garrotxa)

CP	Centre Republicà Federal Agrícola			"Aut.", 24-11-31
EE	Escoles públic-estatais	1903	3 unit.	<u>Censo esc. 1903</u>

2. Dades sobre alfabetització

1900	1443	217-72
1910	1479	231-156
1920	1554	402-264
1930	1604	502-376
1940	1354	538-505
1950	1209	
1960	1153	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 10

Cementiri civil : No

SANTA PAU(La Garrotxa)

CC	Ateneu	1935		Inf. part.
P	"Butlletí del Sindicat Agrícola"	± 1920	Menual, gratis: 2000 exemplars tirada-1921-	I.G. yE., 34-35
R	Dominiques de l'Anunciata	1950		<i>func. Ipl. 1953</i>
EB	Caixa Rural	1910-1936		
EP	Escola "A. Sancho"	1904	1ª ens	BOPG, 599, 1904
EE	Escoles Nacionals		<u>Censo esc. 1903</u> : 3 esc unit.	
SA	Hermandad de San Isidro	~~1/1888~~		IRSEA, 522
SA	Hermandad de San José	± 1888		Ibid.
AP	Sindicat Agrícola	1920		Cf. supra
AP	Sindicato de la Baronía	± 7-6-1909		IRSEA, 24
ES	Societat Unión Moral	1914		Inf. part.

RESUM:

EP: 1

CC: 1

AP: 2

SA: 2

ES: 1

EE: 3

P: 1

EB: 1

Total : 12

(Sta Pau)

2. Grau d'alfabetització

1900	2066	198-93
1910	2184	453-292
1920	2364	463-445
1930	2107	636-500
1940	990-1035	822-834
1950		

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 10

Cemen tiri civil : No

TORTELLÀ (La Garrotxa)

CP	Centre Republicà	1916		"Aut.", 4-8-16
ER	Dominiques de l'Anunciata	1904	1 ^a ens , noies	BOPG, 600, 1904, pend.
EE	Escoles público-estatals		<u>Censo esc. 1903:</u> 3	aprov. acad.
P	"Fulla Parroquial de Tortellà"	1925		Tor. ~~LII~~ , II, 190
SA	Montepío	± 1879		IRSEA, 522
A	Montepío de San Esteban	± 1876		IRSEA, 522
SA	Montepío de Socorros Mutuos			"Aut.", 2-1-17
SA	Nuestra Señora del Rosario	± 1904		IRSEA, 522
AP	Sindicato Agrícola	± 1909		IRSEA, 24
AP	Sociedad para defensa y fomento de la agricultura	± 24-8-1907		IRSEA, 24

RESUM:

ER: 1
 CP: 1
 EE: 3
 AP: 2
 SA: 4
 P: 1

Total: 12

(Tortellà)

2. Grau d'alfabetització

1900	1299	~~291~~ -187
1910	1273	351-273
1920	1326	378-300
1930	1204	386-355
1940	1095	395-441
1950	1051	
1960	941	
1970	856	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 1

Cementiri civil : No

VALL DE BIANYA(La Garrotxa)

La Agrícola de San Isidro	± 1904	IRSEA, 106
Escoles municipals(estatals)	-2 unitats l'any 1903	
Montepío La Esperanza	± 1-7-1904	IRSEA, 523
Montepío de San Isidro de Capsec	± 3-8-1904	IRSEA, 523

RESUM. SA: 2

SI: 1

EE: 1

Total: 4

2. Grau d'alfabetització

1900	1799	439-109
1910	1831	375-194
1920	1953	522-274
1930	1999	607-399
1940	873-880	708-641
1950	1533	
1960	1394	
1970	1460	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 5

Cementiri civil: Sí, a Capsec; no
a les altres localitats del terme

AIGUAVIVA(Gironès)

EE Esc. público-estatal

2 esc elem. unit.

1903
Censo esc. 1903

Total: EE: 2

Dades alfabetització

1900	560	102-54
1910	567	117-88
1920	659	192-173
1930	679	219-196
1940	321-342	247-252
1950	635	
1960	586	
1970	472	

276

Situació religiosa

Nombre de temples: 3
Cementiri civil: No

BANYOLES(Gironès)

CP	Acció Catalana	1931-32		Tor., II, 212
CE	Acció Catòlica		masculina, femenina...	
SC	Acción Social Agraria	1932	Dr: Baldiri Juscafressa (el "Rev. de Giro- setembre 32 compta amb poc na", núm. 81 més de 12.000 afiliats de les comarques	
P	"Agricultura Casolana" ("Rev. Mensual agrícola catalana. Portaveu del Centre Tècnic Agrícola Ramader")	1922		Tor., II, 212
SI	Alianza Obrera Bañolense	1915		IRSEA, 247
P	El Amigo del Pueblo	1909-1912	"Publicación quincenal, órgano del Grupo de Cultura"	Tor, 210
CC	Ateneo bañolense	1917		"Aut.", 14-12-17
P	"Avant"	1935	publicació quinzenal, catòlica	Tor., 212
P	"L'Avenç de la Garrotxa"	1910, 2ª época: 1916	Quinzenal, portaveu del PUFNR.	Tor., 211
P	"Boletín Municipal"	1917-1922	Mensual, sobre administració municipal. Tirava 200 ex. l'any 21	Tor, II, 211
P	"Butlletí Sindical"	1914-1934...	Mensual, òrgan primer dels SS. Agrícoles Catòlics del Bisbat de Girona; després del Sindicat Agrícola Catòlic de Banyoles i sa comarca. El 1921 tirava 1600 ex.	Tor, II, 210

- P "El Camp" ("Portantveu de l'A.S.A. † 23-9-31 -1932
deles terres gironines") "Rev. de Gi.", núm 81
- R *Pamela Calzadas* 1950 *Guic. Jyl. 1953*
- I Centre Tècnic Agrícola Ramader 1922 Tor., II, 211
- CC Cercle dels Catòlics 1934 "Di. de Gi.", 18-2-34
- c.R. *Clarisses de la Div. Nou* 1950 *Guic. Jyl. 1953*
- CO Cooperativa Obrera d'Edificació 1939 "Aut.", 14-1-39
- P "La Creu" ("Setmanari Catòlic de
Banyoles i sa Comarca") †1914 Tor., 210
- P "La Defensa" † 1908-1909 imprès a "El Autonomista" Tor., 209
- AP Defensa y Fomento de la Agricultura † 27-8-1907 IRSEA, 23

EP	Escola de Francisco Riera Sirvent	1904	pendent aprov. acad.	BOPG, 1904, 600
ER	Escola Carmelites C.	"	"	"
ER	Escola Sagrat Cor (Els del S. Cor de J)	" - 1953	" Noies. 1 ^a ens.	"
EE	Escoles público estatals	1903	Total unitàries: 4	"

*1907 - més, 7
1908 / 1909 - més, 7
1910 - més, 7*

P "Esclat" (Quinzenal catalanista-republicà) ± Set. de 1931-1932 Defensor de l'ideari del P. Cat. R. (Acció Catalana) Tor., 2

P "Estel Pairal" ("Portaveu del Foment de la Sardana de Banyoles") ± 1932-1934 Tor., 212

CC Esperantista Amikaro 1916 Dades Joan Plana

P "La Família" quinzenal cultural, després mensual. 200 de tirada (1921) Tor., 211

SC Federació de la A. S. O. de Banyoles 1933-1934 Tor., 212

CM Foment de la Sardana de Banyoles 1931 Tor., II, 21

CC Fomento de Cultura y Sport 1913-1914 Continuació del Grup de Cul- Tor., 210
P "Fulla Dominical de Banyoles" ± Desembre de 1915 tura Tor., II, 21

CS Futbol Club Banyoles

P "La Garrotxa" ± 1907 Tor., 209

P "Gazeta Bahyolina" Quinzenal independent Tor., 210

P "Gent d'Ara" ("Quinzenal popular i independent") ± 1926 Tor., II, 21

P "Gent Nova" ± 1930-31 "

CR-SA Germans de la Caritat St. Josep 1950
CR-SA Germans de Vells Desamparats " Asil vells
CC Grup de Cultura ± 1909-1912 ± Tor., II, 210 *Junç 7/11 1953*

P "Horizontes" ± 1946 de la Junta Parroquial d'Acció Catòlica NPC, 151

P	"Juventud" ("Publicación quincenal, ± 1904-1914 ± Órgano del Grupo de Cultura")	després fou òrgan del "Fomento de Cultura y Esport"	Tor., 210
AP	Liga de defensa de la agricultura, industria y comercio	± 18-10-1916	IRSEA, 165
P	"El lluitador" ("Portantveu de la Federació A.S.O. de Banyoles")	± 1933-1934	Tor., 212
CR	Missioners		
SA	Montepia de Bombers	1916	IRSEA, 364
SA	Montepia del Corazón de María	± 1903	" , 517
SA	Montepio de San José	± ~~18~~ / 6-2-1911	" , 517
SA	Montepio de San José	± 6-2-1911	" , 517
P	"Nostra Dansa" ("Butlletí del Foment de la Sardana de Banyoles")	± 1931	Tor., 212
CM	Orquestra Principal	1935	
CC	"Palestra", Delegació de		"Di de Gi.", 18- 2-34
I	Patronat de la Sagrada Família	Secc. recreativa	"Gent d'Ara", 31-1- 26
SI	El Progreso Albañil	± 1900	IRSEA, 247
SI	El Progreso Papelero	± 1896	"
CP	P.U.F.N.R.	1916	Tor., II, 211

P	"Renovació"			
	"Setmanari de Banyoles"	1910		"Periòdic d'Acció Catòlica" Tor, 210
SI	La Sierra	1900		IRSEA, 247
SI	Sindicat Agrícola Catòlic de Banyoles i sa com.			Tor., II, 210
P	"El Socialista" ("Organ de la U.S.C. , secció de Banyoles, i defensor dels treballadors")	1933		
P	"Tradició i Progrés"	1909	mensual tradicionalista	Tor, 210
AP	La Unión Bañolense	1910		IRSEA, 165
	U.S.C.			
P	"La Veu del Poble"	1934		"setmanari republicà català i independent" Tor, 212
P	"Vida Banyolina"	3-12-22 - 1931		"Quinzenal independent" Tor., 212

RESUM:

AP:	3
CC:	6
CE:	1
CM:	2
CO:	1
CP:	3
CR:	1 + 4
CS:	1
EP	1
ER:	2
EE:	4
I:	2
P:	27
SA:	4
SC:	2
SI:	5

Total: **65**

2.-Població alfabetitzada:

1900	5103	1079-787
1910	5394	1531-1122
1920	5471	1831-1572
1930	5947 (~~2486~~ / ~~2482~~)	2086-2032
1940	2887-3451	2318-2551
1950	6672	
1960	8.075	
1970	10.023	

3.- Situació religiosa

Núm. temples:8

Cementiri civil: sí

BESCANO(Gironès)

CP	Centre Republicà Federal	1931	d'Esquerra	"Aut.", 23-9-31
EE	Escoles públic-estatals	1903	2 elements completes i 2 d'adults	Censo esc. 1903
SA	Montepío San Macario	13-3-1905		IRSEA, 517
CR	Filles de St. Josep	1960		Plan. 2 fl. 1963
SA	San Estéban Protomàrtir	1888		IRSEA, 517

R'SUM:	CP:	1
	SA:	2
	EE:	4
	CR:	1
	Total:	7

<u>2. Grau d'alfabetització:</u>	1900	1966	393-151
	1910	2072	407-214
	1920	2175	604-376
	1930	2325	660-541
	1940	2377	832-755
	1950	2511	
	1960	2512	
	1970	2580	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 5
Cementiri civil : No

BORDILS(Gironès)

CP Centre Republicà Federal
 EE Escoles públics-estatals 1903 3 unitàries "Aut.", 24-11-31
 ER Hijas de María 1904 c) Perelada 61 1ª ens. Censo esc. 1903 BOPG, 599, 1904
 P "Fulla Parroquial de Bordils" Tor., II, 213

SA San Cosme y San Damián 1892 IRSEA, 517

AP ~~AP~~ Sindicato Agrícola 1910 IRSEA, 23

RESUM:

AP:	1
CP:	1
P:	1
SA:	1
EE:	3
ER:	1
<hr/>	
Total:	8

2. Grau d'alfabetització

1900	902	243-128
1910	962	303-188
1920	1128	419-309
1930	1011	384-308
1940	456-483	353-337
1950	1007	
1960	1033	
1970	1184	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil :Sf

CAÇA de la Selva (Gironès)

CO	Associació Cooperativa La Protectora	± 1885 1916	Presumible reforma d'estatuts: 6-4-1911, IRSEA, 4 ⁸² "Aut.", 16-4-1916 [segons Medir, p. 396, + 20-V-1884]
CC	Ateneu Cultural	1933	Tor., II, 213
SA	La Benéfica liberal	± 1887	IRSEA, 518
ES	Cassino Centre Penonero	+ 1895	Medir, 406
CP	Centre Republicà Federal	1931	"Aut.", 16-7-31
CP	Centro Radical Instructivo	1916	"Aut.", 30-8-1916
CC	Círculo Cassanense	1916	Breth "Aut.", 30-8-1916
CM	Cobla La Selvatana	1935	
EP	Col. Vilaret		
CR	Congragació M ^a Immaculada	1950	Tor., II, 171
CR	St Joan Baptista de La Salle		

P	"Ecos Juveniles. Periódico Escolar. Organo del Colegio Vialret. Se publica una vez al mes"	± 1903-1905	Imprès a "La Lucha", de/Tor., II, 213 Girona
EP	Escola de J. Fabrega	1904	pendent aprov. admin. BOPG 600, 1904
EP	" T. Pijoan Vila	"	c) Marina " 1904, 590
EP	" C. Roman Bonet		c) Soleyador 11 ibid.
ER	Escoles Cristianes	1904	nois ibid.
EE	Escoles Nacionals		
ER	Escola Sagrat Cor	1904	1ª ens. noies c) Barcelona 11
AP	Foment (de la Industria Nacional Púch- Taponera) + 1892		Medir, 170
SA	La Fraternal cassanense	± 1900	IRSEA, 518
P	"Fulla Dominical de Caça de la Selva"	± 23-4-1905	Setmanal d'informació religiosa. El primer que va sortir al Bisbat Tor., 213
CR	Germanes de St. Josep	1950	
CE	Grup Pejocista Santa Espina	1934	Jun. Isl 1953
CC	Grup esperantista Lernejo kaj Mangejo	1916	dades of. per J. Plana
P	"Heritzó"		Quinzenal, portantveu de l'Ateneu Cultural. Catalanista Tor., II 213
SI	La Luz	± 22-2-1911	IRSEA, 247
P	"Luz y Gufa"	194...	de la Junta Parroquial d'Acció Catòlica NPC, 151
SA	Montepío Alemany	± 1898	IRSEA, 518
SP	Mutual Femenina	+ 1926	Medir, 391
CM	Orfeó Catalunya	+ 1900 - 1909-1917	"Alt E.", 22-3 del 17
SI	La Perla cassanense	1916	IRSEA, 247

SI El Ribot 1900-1916 IRSEA, 247

AP Sociedad de defensa de intereses agrícolas 24-4-1907 IRSEA, 23

CM La Tenora, Lual 1896 Mediu, 401

CM Unión Cassanense-orquesta "Aut.", 14-8-16

RESUM:

EP.	3
AP:	1
CC:	3
OO:	1
CM:	3
CP:	2
~~EP.~~	~~1~~
~~EE~~	~~1~~
ER.	2 - 1
CR:	1
EE:	5
P:	4
SA:	1
CE:	1
SI:	3

Total: 35

2. Grau d'alfabetització

1900	4969 4969	1448-976 (48'78%)
1910		
1920	~~2435-2587~~ - - - - -	1838-1575 (67'96%)
1930	5058	1861-1743 (71'25%)
1940	2181-2579	1793-1963 (78'90%)
1950		
1960		
1970		

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 7
 Cementiri civil: Sf

CAMOS(Gironès)

EE

Escoles público-estatals

2 esc. unit. (Censo esc. 1903)

2. Grau d'alfabetització

1900	464	53-8
1910	482	110-34
1920	631	247-157
1930	652	~~156~~ -117
1940	*306-284(?)	220-178
1950	572	
1960	539	
1970	569	

13,1

64,2

71,87

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : No

CAMPLLONCH (Gironès)

EE   Escoles públic-estatals   1903   2 unit.   Censo esc. 1903

2. Grau d'instrucció

1900	434	118-19
1910	475	162-66
1920	458	177-84
1930	449	170-107
1940	220-228	142-158
1950	411	
1960	392	
1970	384	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 1

Cementiri civil: -

CANET D' ADRI (Gironès)

EE   Escoles público-estatals   1903   Censo esc.: 3 esc. unit.

Handwritten notes: 17, 29, 50, 1100

Grau d'alfabetització

1900	985	145-32
1910	974	173-53
~~1920~~	1141	234-107
1930	1091	250-169
1940	1007	282-285
1950	971	
1960	806	
1970	528	

Handwritten notes: 17, 29, 50

Situació religiosa

Nombre de temples: 1
Cementiri civil :   -

CELRA(Gironès)

CC	Atenea Celranense	1917	"Aut.", 8-5-17
CP	Centre Republicà Federal	1931	"Aut.", 29-7-31
ER- CR	Dominiques de l'Anunciata	1950	<u>Jun. Inf. 1953</u>
EE	Escoles Ncionals	1934	"Aut.", 2-2-34
SA	Montepfo de los Dolores	± 7-2-1907	IRSEA, 518
CL	Serradora col.lectivitzada		"Aut.", 14-1-38
AP	Sindicato Agrícola	± 1912	IRSEA, 23

RESUM:

AP:	1
CP:	1
SA:	1
EE:	3 (Segons el <u>Censo esc. 1903</u> , en aquesta data: 3 unitàries.)
CL:	1
CC:	1
CR	1
<hr/>	
Total:	8

2. Grau d'alfabetització

1900	1579	458-194
1910	1699	510-261
1920	1917	651-462
~~1936~~	2066	767-581
1940	958-1019	810-747
1950	2083	
1960	2160	
1970	2326	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 5

Cementiri civil :Sf

CERVIA DE TER(Gironès)

EE   Escoles público-estatals   1903   3 unit.   Censo esc. 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	782	262-132
1910	802	262-179
1920	821	267-210
1930	798	274-234
1940	337-387	280-287
1950	766	
1960	705	
1970	688	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil: SSf

CORNELLA DE TERRI (Gironès)

ER	Dominiques de l'Anunciata	1904	1 ens. nenes	BOPG, 1904, 599
EE	Escoles público-estatal	1903	3 unit. / 144 es	Censo e. 1903
SA	Hermandad	± 8-7-1908	Cornellà-Borgonyà	IRSEA, 518
SA	Montepío de los Santos José y Miguel	± 1885		IRSEA, 518

RESUM:

ER:	1
EE:	3
SA:	2
<hr/>	
Total:	6

2. Grau d'instrucció

1900	1257	288-142
1910	1458	378-239
1920	1670	505-406
1930	1633	558-460
1940	726-729	612-530
1950	1480	
1960	1348	
1970	1308	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil : Sí

CRESPIA (Gironès)

AP	Comunitat Regants Pantà de Crespià	1935	"La Veu de l'E.", 14-9-35
EE	Escoles público-estatals	1903	<u>Censo esc.</u> : 3 unitàries.
SA	Hermandad de la Alianza	± 1888 - 1916	IRSEA, 521
SA	La Sagrada Familia y San Sebastián	± 1882 - 1916	IRSEA, 518

RESUM:	AP:	1
	SA:	2
	EE:	3
	<hr/>	
	Total:	6

2. Grau d'alfabetització

1900	607	130-41
1910	617	143-80
1920	626	189-108
1930	543	207-118
1940	279-241	219-194
1950	418	
1960	393	
1970	276	

48,7 / 85,7

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 1

Cementiri civil: No

ESPONELLA(Gironès)

EE Escoles público-estata ls 1903 Censo esc.: 3 esc unit.

2. Grau d'alfabetització

1900	750	167-36
1910	759	215-91
1920	700	235-162
1930	710	248-181
1940	349-388	268-265
1950	696	
1960	599	
1970	499	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil: -

FLAÇA (Gironès)

RESUM:	CP:	1
	EP:	1
	ER:	1
	EE:	2
	<hr/>	
Total:		5

CP	Centre Republicà Federal	1934	Tancat després dels fets d'octubre	"Di de Gi.", 9-3-36
EP	Escola de J. Torras Fernández	1904	pendent aprov. acad.	BOPG, 600, 1904
EE	Escoles públics estatals	1903	2 unit. /cap per nenes	<u>Censo esc. 1903</u>
ER	Filles de Maria	1904	c) St Bertomeu 2	BOPG, 600, 1904 (pend. aprov.)

2. Pla d'alfabetització

1900	476	134-49
1910	480	178-129
1920	537	211-221
1930	557	211-193
1940	245-294	212-225
1950		
1960		
1970		

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 4

Cementiri civil : No

FOUNTCOBERIA (Gironès)

EE   Escoles público-estatals   1903   1 unitària   Censo esc. 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	563	142-47
1910	658	116-53
1920	651	180-74
1930	646	233-90
1940	309-327	240-212
1950	621	
1960	590	
1970	509	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

FORNELLS DE LA SELVA(Gironès)

EE	Escoles público-estatals	1903	3 unit.	<u>Censo esc. 1903</u>
CP	Ateneu Republicà Federal	1932		"Aut.", 21-10-31
CP	Centre Republicà de Fornells	1934		"Aut.", 29-6-34
RESUM:	CP:	2		
	EE:	3		

2. Grau d'alfabetització

1900	756	225-99
1910	759	242-122
1920	779	281-205
1930	798	298-208
1940	40-399	359-311
1950	838	
1960	858	
1970	900	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil: 31

GIRONA(Gironès)

EP	Acadèmia Cervantes	1942		"El Pir.",6-10-42
P	"L'Acció"	1909	revista catòlico-nacionalista	~~1911/12/17/18/~~ Tor.,II,193 ",30-7-31
CP	Acció Catalana	1931		
CE	Acció Catòlica			<i>Guia de la 1ª pl 1953</i>
ER-SF	Administratius del Santissim Sacrament 1950			
P	"Acció Ciutadana"	2-9-32	("Setmanari del Partit R.F.N. de les Comarques Gironines")	Tor.,II,202
SI	Agrupació de fundidors			"L'Aut.",2-7-16
CC	Agrupación Normalista			" ,19-9-16
CP	Agrupación Obrera Socialista			" ,3-5-16
SI	Agrupación de Oficiales esparteros y estereros	15-2-1916		IRSEA,247
P	"Aigua-cuit"	22-4-23	Quinzenal, només 7 nùms.2ª època,1925:només 7 nùms.	Tor.,II,199
P	"Aigua-Forts"	1914-1916		Tor.,199
P	"Aires Gironenchs"	27-8-1905	Velografiat, redactat per alumnes del Seminari	Tor.,II,206
P	"Alba"	gener 1935	("Publ. del C. Diocessà de Benjamins i Aspirants")	Tor.,II,198
SI	La Alianza, Associació de barbers.	31-5-1913		L'"Aut".,2-7-1916
CC	Alianza de Intelectuales	1938		"Aut".,1-7-38
CC	Fronte de les Brs	+1929		<i>Rahils, Le Civet., II, p 22</i>
P	"L'Amistat"	1908	suplement de "La Cruz"	
ER-SF	"La Arca" Llibre. Associació d'Impressors	1904-1906 16-8-1915		Tor.,203 "Aut.",2-7-1916
P	"Art i Esport"	1915		Tor.,II,205
A P	La Artesa, patronos panaderos			IRSEA,165
CE	Arxiffraria de la P.M. de N. S. J.		Secre: E. Gruart	"Di de Gi.",14-5-36
SI	L'Ascarpa	1898		IRSEA,246
AP	Asociación de Fabricantes de harinas	27-5-1916		
SA	Asociación La Caridad	1916-1942		"Aut.",4-8-1916
RP	" Propietaris Enderos circa 1900			Medir,304.

SA	Associació La Amistat	22-3-1910	Té 250 socis l'any 1914	"Aut.", 2-7-1916
CC	Associació d'Antics Alumnes de La Salle	1931		Tor., II, 198
SI	Associació de la Dependència Mercantil de Girona	1905-1909		Tor., II, 207
SI	Assoc. de mestres de la prov. de ~~l'Ària~~ Girona (Casal del mestre de 1 ^a)	1936		"Di de Gi.", 2-2-36
CM	Associació de Música	1925		
SI	Associació de Premsa			"Aut.", 30-7-31
AP	Assoc. de Transportistes per carretera de les Comarques Gironines	1935		Tor. II, 208
EP	Ateneo Social Democràtic	1931-1936		"Aut.", 5-7-34
CC	Ateneu de Girona	1922		
CC	Athenea	1917		"El Norte", "Aut." novembre de 1916
P	"Athenea	1919		Tor., 205
P	"El Autonomista"	1895-1938	Des de , títol catalanitzat, republica federalista; tirada normal vers 1920: 1.000 ex.	
P	"El Autonomista" (suplement literari mensual de l'anterior)	1902-1935		Tor., II, 198
SA	El Auxilio Regional	1899		IRSEA, 516
P	"Avançada"	març 31	Setmanari republicà català (Portantveu de Joventut Republicana)	Tor., II, 202
P	"L'Avenç"	1908		
		1908	mensual velografiat	Tor., 208

EB Banco Agrícola de Alfonso XIII 17-9-1904

IRSEA, 106

DC Biblioteca

P "Boletín de la Cámara Oficial de Comercio e industria de Gerona" 1911 Mensual. Tirada, any 1921: 2.500 ex. 2/3 I G y E., 34-35

P "Boletín de la CNT-FAI" 1937 IRSEA, 202

P "Boletín del Colegio de Médicos de la Prov. de Gerona" 1896 el títol es catalanitzat (1922) i experimenta uns quants canvis Tor., II, 207

P "Boletín de Estadística Municipal" 1913-1921 (1921) darrerament tirava 200 ex. IG y E, 34-35

P "Boletín de la Sociedad Económica de Amigos del País de Gerona" 1899-1907. Cuarta época: 1915-1919. 1921 tira: 125 ex. Tor., II, 202, etc.

P "Boletín Oficial Eclesiástico del Obispado" 1856 Tirada ordinaria 1921: 625 ex. IG y E, 34-35

P "El Burinot" ± 17-10-1916 setmanari, només 3 nùms. Tor., II, 199

P "Butlletí del Centre Cultural" ±1933-1936 ± Tor., 198

± "Butlletí de la Federació ± 1920-1925 dedicat al foment dels Tor., 207
Sindical Agraria" sindicats a rícoles, en especial catòlics

P "Butlletí de la Lliga Catalanista ± 1901 Tor., II, 193
de Girona"

P "Butlletí del Sindicat Musical ± 1920-1936 Tor, II, 207
de la prov. de Girona"

P "Butlletí del Sindicat d'Orques- ± 1920 "
tes de la Prov. de Girona"

P "Butlletí Mensual"(Portantveu ±1920-1937
del Grup Excursionista i Es-
portiu Gironí")

C	Cafè Can Norat			7-8-34
AP	Cambra Agrícola Oficial			7-9-35, "La Veu de l'E."
AP	Cambra de Comerç			IRSEA, 141
P	"El Camperol"	4-9-33	(Portantveu setm. de la	Tor., II, 202
SA	Casa d'Assistència i Ensenyament	1935	Fed. Prov. Treball. de la Terra	"Di. de Gi.", 12-4-35
CR	Caputxines	1950		Jun. 1953
CR	Carmelites Caritat	"		"
R-SH	" Descalças Missioneres	"		"
CC	Casal de la Cultura	1937-38		"Front" 1-1-38
ER	Carmelites de Pont Major	1904	No. 2, 1 ^a ens c) lols 5	BOPE, 599, 1904
P/CC	Casal de la Joventut Gironina (J.S.U.)	1938		" 17-1-38
P	"Catalanitat"	1910	Van sortir-ne 19 núms	Tor., 194
CE	Catequística de St Feliu			"Di de Gi.", 26-1-35
ES	Cassino Gironí	1931		"Aut.", 5-1-31
CP	Centre Catalanista de Girona i Com.	1894-1936	c) Cor. Real 7(1934)	"Aut.", 24-3-16
CC	Centre Cultural			"Di de Gi.", 10-2-34
SI	Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria			

CP	Centre d'Unió Republicana	1916-1931	Tenia secció dramàtica(1931)	"Aut.",1-10-31
CP	Centre Republicà Federal	1888	Plaça Hospital [1896]	"Aut.",12-8-31
CP	Centre Republicà Radical Autonomista	1911	Cort Real,7	"Aut.",21-7-31
CC	Centro Moral Gerondense	1916-1922	mon àrquics centralistes	"Aut.",5-5-17
CP	Provincial Centro Tradicionalista	1934		"Di de Gi.",3-1-34
I	Centro de Unión Ferroviaria	1917		"Aut.",18-10-17
CC	Círculo Católico de Obreros	1894		IRSEA 420
P	"Ciudadania"("Setmanari de UFNR")	1911		
P	"Ciudadania"("Semanario Republicano Autonomista")	1910-1911		Tor.,II,201
P	"Clar i Net"	1917-1919	quinzenal	" ,199
P	"Clarinet"	1930-1933	"	" ,200
CS	Club Atletes Units	1911		"Di de Gi",1-4-35
ES	Club Infantil "Estanislau Llopart"			"Front",9-6-38

E Colegio de San Narciso 1900

agregat a l'Institut de BOPG., 18-4-1900
2ª ens. de Girona

C

Confederació Nacional del
Treball (CNT)

Oficina Jurídica

Sindicat del Ram de l'Alimentació, pesca
i Agricultura CNT-AIT

"Aut.", 14-1-39¹⁹³⁸
"Front", 13-juny 1938

SI	Col·legi de Metges de la Prov. de Girona	1896...		Tor., II, 207
P	"Combat"	± 1932	afiliat a UDC; almenys 6 nùms.	Tor., II, 194
I	Comitè Econòmic d'Espectacles Públics	1938		"Front", 22-2-38
SI	El Compàs	± 1900		IRSEA, 246
CE	Congregació Mariana del Seminari de Girona	1917-1919		Tor., II, 197
SA	La Confiansa	± 1870		IRSEA, 516
COc	Cooperativa de Consum "La Unió"	1938		"Aut.", 27-8-38
CO	Cooperativa de Crèdit i Finances	1938		
CO	Cooperativa "L'Esperança Gironina"	1938		"Aut.", 9-7-38
CO	Cooperativa Lina Odena		abans Coop. de Consum PSU ?	" , 29-8-38
CO	Cooperativa de Transports		c) Carreres Peralta 7	" , "

CM	Enal Polimnia	1864		Mediv, 399
P	"El Corn"	± 1930-1931	Setmanari humoristic	Tor., 200
CM	Coro La Regional	1892 - 1916		"Aut.", 2-7-1916
P	"La Creu"	± 1908-1910	Publicació quinzenal de prop. catòlica	Tor., 196
P	"Creu i Arada" ("Publ. Agrícola Social")	± 1908		" , 207
P	"El Criteri"		Portaveu de la Joventut Catòlica	" , 197
P	"Cultura"	± 1914-1915		Tor., II, 203

CDC	Delegació de l'Associació Protectora de la Llengua Catalana	1916		"Aut.", 3-5-1916
SI	Dependència Mercantil (amb les Agrup. de Flequers, Dep. de Comerç i Fideuers)	1908		"Aut.", 2-7-1916
CR	Dominics	1950		<i>Guia Igl 1953</i>
ER	Dominiques Anunciata (Pont Major)	1950		
R	EAJ 38, Radio Girona			"Aut.", 9-3-34
P	"El Eco" (Periód. Mens. Org. de la Asociación de la Dependencia Merc. de G.)	1923-25		Tor., 207
P	"El Eco de Gerona"			Setma. d'Acció Catòlica
R	Emisora de Radio Associació	1933		"Aut.", 30-10-33
P	"L'Enderroch"	1902		Tor., 190
CM	Esbart Gironí			"Aut.", 30-7-31
P	"Escèniques"			Tor. 208
CR-SP	Esclaves del més sàl·m Sagrament	1950		<i>Guia Igl 1953</i>
E	Escola d'Analfabets i acadèmia per a Classes de l'Exèrcit del Batalló de Reraguarda núm 20			"Front", 26-1-38
E	Escola de Belles Arts			
E	Escola de Pont Major	1938		"Front", 10-1-38
CM	Escola Gregoriana de Girona			"Di de Gi.", 6-3-35
E	Escola del Foment de Cultura			"El Pir.", 23-10-42
EP	Escola de Gràcia Gratacós Matas	1904	c) Bern 20 (pendent legalització)	BOPG, 600, 1904
EP	" M ^a Estrella Noguera	"		BOPG, 599, 1904
EP	Escola d'A. Rubio Borràs	"	c) Hospital 1	Ibid.
EE	Escola Normal			
ER	Escoles Cristianes, Germans de la	1950		<i>Guia de la Igl. 1953</i>
EE	Escoles público-estatals	1903	10 unitataries	<u>Censo esc. 1903</u>
			Cf infra Grups escolars...	
ER	Dominiques		noies	BOPG, 599, 1904
ER	Germanes Franciscanes	1904	Barri St Antoni, 1 ^a ens. noies (pend. aprov. acad.)	Ibid., p. 660
CR	Germanes de St. Josep	1950	Tres centres	<i>Guia Igl 1953</i>
ER	Filles del Sagrat Cor	1904	Plaça Catedral 5	Ibid., pendants aprov.
ER	Maristes	"	c) Claveria 12, 1 ^a ens.	Ibid.
ER	Maristes	"	Plaça Mercè	Ibid.
ER	RR MM Escolàpies	"	" Catedral 6	Ibid.

P	"L'Escon"	± 1917		Tor., 205
P	"L'Escorsó"	± 1907	humorístic	Tor., 198
CL	Espectacles Publics Col·lectivitzats 1936-39			"Aut.", 17-11-38
P	"Esperança"	± gener 1908	mensual, catòlic, català...	Tor., 197
P	"L'Espurna"	± 2-9-1932	del BOC de les com. gironines	" , 202
P	"L'Estisora"	± 1908	humorístic	" , 199
CP	Estadística Catalana	1934		
P	"L'Estudiant"	± 1919	poca durada	Tor., 206
P	" "	± 1929	"quinzenal durant l'estiu"	" "
P	"Eucarístic"	± 1927	publ. catòlica mensual	Tor., 197
BI	La Burriola	± 1900		IRSEA, Tor., 11, 246
CO	Federació de Cooperatives de les Comarques Gironines			"Aut.", 12-7-38
AP	Federació d'Industrials Flequers de les Com. Gironines	1931		Tor., 207
SC	Federació Local de SS. d'Indústria		CNT	"Aut.", 3-8-38
SC	Federació de Sindicats Obrers			"Di de Gi.", 27-abril-34
SC	FETE (Federació Treb. de l'Ens.)		UGT	"Aut.", 1-7-38
AP	Federació Gremial de les Com. Gironines		neu, 1934	"Di de Gi.", 4-4-34
CR	Filles de la Caritat	1950	5 coves!	Guia If 1953
CR-ER	" " de N. Immaculada	"	3 coves	" " "
CR-SA	Filles de St. Josep	"	"	" " "
CR-CR	Filles del Santíssim	"	"	" " "
P	"Flequeria Gironina"	± 1931	butlletí	Tor., I, 208
P	"Flirt"	± 1914-1915	5 núms.	" , 199
CM	Foment de la Sardana			"Aut.", 5-1-31
CP	Foment Catalanista Republicà	1933		"Aut.", 29-5
SA	Fraternidad y amparo	± 2-1-1905	adh. a Acció Cat. Rep.	IRSEA, 516
P	"Front"	± 26-10-36		
P	"Fulla Dominical de la Diòcesi de Gi."	± 1919	"Organ del PSU, UGT i JSU"	Tor., II, 192
P	"Fulla Dominical" de la Parròquia Major de St Feliu	± 1925-1936		" , II, 197
P	"Fulla Esportiva"	± 1933-1934	Supl. de "El Gironès"	" , 208
P	"Fulla de la Joventut Nacionalista"	± 29-oct-21		Tor., 204
P	"Fulla Parroquial del Bisbat de Gi."	± 30-11-1924-1936.	Després de 1939, el títol es castellanitza	" , 197
P	"Fulla Parroquial de la Parròquia de la Catedral"	± març 1912		" , 197
P	"La Fulla Teatral"	± 1917		Tor., 208

R-SA *Germanets dels Pobres*

1950

Juní 28 1953

SI Gremi de vaquers

"Di de Gi.", 17-1-36

CE Grup Avantguardista Montserratí

"Di de Gi.", 19-5-36

CP/CC Grup Cultura Libertaria

"Aut." 8-10-31

E Grup Escola Bakunin

E Grup Escolar Bruquera

E Grup Escolar Durruti

E Grup Escolar Giber de los Ríos

E Grup Escolar C. Marx

E Grup Escolar Naurín

E Grup Escolar Prat de la Riba

E Grup Escolar R. Turró

CE Grup La Salle, EJC

"Di de Gi.", 23-3-34

P	"Gazeta Pràctica" ("Rev. Mensual Jurídico-Administrativa")	± 1917	En castellà. 1921: 400 ex	Tor., II, 208
P	"Gerona CNI" ("Òrgan Confederal de la Segona Règion")	1937		Tor., 192
P	"Lo Geronès"	± 1894-1909	"Setmanari portatiu del 'Centre Catalanista' de Gerona y sa comarca"	Tor., II, 193
P	"Germanor"	± 1912	Setmanari Catòlic, humorístic i de notícies	Tor., I, 197
P	"Gerunda"	± 16-2-1902	Només a sortiren 8 núms. quinz. bil.	Tor., II, 203
P	"Gerunda" ("Revista de Educació")	± 1920-1925	El 1921 tira 400 ex.	Tor., 306
P	"Girona Comercial"	± 1936	"quinzenal defensor dels interessos econòmics de la Ciutat"	Tor., 208
P	"El Gironès"	± 1. 10-1924 -1934	Setmanari, després bi-setmanal, òrgan de la Lliga Regionalista a Girona. 1921: tirada de 1.000 ex.	Tor., II, 194
SI	Gremio de Comestibles	± 24-1-1913		IRSEA, 165
SI	Gremio de Herreros	± 28-3-1916		IRSEA, 247
SI	Gremio de Hortelanos			" "
SI	Gremi de Lleters			"Di de Gi.", 17-3-36
SI	Gremio de Maestros Sastres	± 26-10-1907		IRSEA, 164
SI	Gremio de peluqueros y barberos	± 23-3-1905		IRSEA, 164

2L	Indústries Agrupades Metal.lúrgia			"Aut.", 14-1-39
		1917-		
CP	Joventut Catòlica Regionalista	~~1917~~ 1919		Tor., 197. "Alt E.", 22-3-17
CP	Joventut Nacionalista	1921		Tor., II, 205
CP	Joventut Republicana	1931	c) Carme 13	Tor., II, 202
CP	Juventud Conservadora de Gerona	1911		Tor., II, 201
P	"Laborando"	± 1909	infantil, mensual	Tor., 208
P	"Lectura"	± 1910-1911		Tor., II, 204
P	"Lletres"	1907±	mensual, literària	Tor., II, 204
P	"Libertat", "Setmanari d'acció Catalana Republicana")	± 12-10-33.	Continuació de "Vibració"	Tor., II, 195

P "Llum i vida" ± 1932 dels grups avantguardistes Tor., II, 198

P "El Magisterio Gerundense" ± 1907-1930 després: "El Magisteri Gironí", Tor., II, 206
("Organ dels mestres públics
de la província")

SI El Menstrual ± 15-1-1910 IRSEA, 247

P "Minerva" ± 1915-1916 Organ oficial de la Agrupa- Tor., II, 206
ción Normalista de Gerona

ER Missioneres Evangèliques Occidentals 1950 *publicat secular* *febrer 1953*

ER Mútua Escolar Belmes 1934 "Aut.", 15-7-34

ER Mútua Escolar ~~Nas~~ Eiximenis " " "

ER Mútua Escolar Masmitjà " " "

MP Mútua Patronal de ferra " "

P "La Nació Catalana" ± 1908 1910: un núm. a Cabanes Tor., 193

P "El Norte" ("Diario Católico ± 1910-1927: "El Norte de Gerona". 1921: Tor., 192
Monárquico") tirada norm.: 1.000 ex.

P "Nostres Arts" ± 1919 supl. de "El Gironès" Tor., 205

SA Montepío La Penó ica ± 22-5-1906 IRSEA, 510

SA Montepío de la Cía de Bomberos 5-7-1912 " 516

SA Montepío Provincial " "

SI Obreros Carreteros y Similares de ferrocarril y sus Cantones 1934

30

CM	Orquestrina Girona	1933		"Aut.", 30-5-33
CC	Paedagogium		Institució "per a la cultura "Di de Gi.", 14-11-33 religiosa del nostre jovent estudiós" c) Rambla 16	
CC	Palestra-Delegació			"Aut." 30--7-31
CP	Partit Rep. Federal Nacionalista de les Comarques Gironines		c) Carme 13	
CP	Partit Sindicalista	1938	c) Peixeteries velles, 1	"Front", 1-1-38
P	"Patria" (Org. de la Juv. Conserv. de Gerona)	1911		Tor., 201
ES	Penya La Lluna	1931		"Aut." , 29-10-31
SA	La Piedad	± 1894 - 1904		IRSEA, 516
P	"Ploma i Llapis"	± 1918	del Grup Escolar Bruguera	Tor., 206
P	"El Pont de Pedra"	± 1935-1936	satíric quinzenal	Tor., 201
CO	El Porvenir (del Pont Major)	± 9-5-1916		IRSEA, 461
P	"La Rambla de Girona"	± 1932	netament catalanista, quinzenal	Tor., 200
CS	Recreatiu gironí	1934		"Aut." , 7-8-34
P	"Revista de Gerona"			Tor., II, 204
P	"Revista Gironina"	± 1909	ciclostilada, literària	Tor., II, 204

R	Salesians	1950			<i>Guia de la Inf.</i>
P	"La Salle"	± 1931	bimestral de l'Ass. d'Antics Alumnes del Col.légi de St Narcís	Tor., 198	
SA	San Eloy	± 1868-1916	Soc. benèficio-obrera	IRSEA, 363	
SA	San Narciso			" , 516	
P	"La Sartén"	± 1906	6 núms.	Tor., 198	
P	"Scherzando"	± 1906	seg. Época: 1910-1925; mensual musical; 1921: 1.000 ex.	" , 208	
P	"El Segador"	± 1908	estiuenc regionalista	Tor., 193	
E	Seminari Conciliar				
	~~Secretariado de Teatre amb l'enc de forma~~				~~"El Piv.", 22-1-2~~
P	"El Senyor Narcís"	± 1934-35	setmanal	Tor., 200	
sc	Sindicat de Palets i ajudants de Palets de fir. i cantans	1934			
SI	Sindicat d'Orquestes de la Prov. de Gi.	1920		Tor., 207	
SI	Sindicat Musical de la Prov. de Girona	1920-1936		Tor., 207	
AP	Sindicato Agrícola de Propietarios corcheros	± 30-10-1904		IRSEA, 23	
SA	Sociedad de Mutualidad Escolar "La Educadora"			"Aut.", 9-2-1917	
CM	Societat Coral La Veu de Clavé	1931			
CC	Soc. Econòmica d' Amics del País	± 1835			
CO	Ciudadans, 19	~~± 1835-1907~~		"Di de Gi.", 15-3-35	
SI	Societat d'Esparters			"Aut.", 2-7-1916	
CM	Societat Gironina de Concerts	1916		"Aut." 27-4-1916	
ES	Sociedad Recreativa Nuevo Club			" , 5-5-17	
ES	Sociedad El Recreo	1917		"Aut." , 16-4-17	
P	"Stakanovitch "	± 1904-1911	periòdic publicitari	Tor., II, 208	
P	"Studi"	± 1910	mensual de curta durada	" , 204	

CE Unió Diocesana de Joves Cristians. "Di de Gi.", 30-3-35
Grup St Narcís

SC Unió Ferroviaria ± 30-7-1912 IRSEA, 247

SI/SC Unió Ferroviaria Gerundense ± 29-7-1915 IRSEA, 247

SC Unió General de Treballadors: "Front", 5-2-38

Oficines centralitzades a la

Casa del Poble:

c) Pau Cabals 9

Transport

Agents de Comerç i de la Indústria (abans Cambra del Viatjant)

Cambrers, Cuiners i Similars (FOSIC)

Flequers

Indústries Químiques

Oficis Varis

Ram del Paper, cartró i derivats

Pastissers i Rebosters

Tociners, cansaladers i similars

Ram del Vestir

abans L'Amistat, c) Força "Aut.", 13-8-38

Sanitat i Assistència Social

Treballadors de la Indústria Farinera

Ram de la Pusta

Reparadors de Calçat

Sindicat de Treballadors del Crèdit i de les Finances UGT

Sindicat de la Metal·lúrgia UGT

"Aut.", 23-8-38

AP Unió Gremial y Patronal ± 6-1-1910 IRSEA, 165

AP Unió Patronal 1924 (de la Federació Patronal de Catalunya) "Di de Gi.", 7-3-36

P Unió Socialista de Catalunya Reobert: "Di de Gi.", 30-1-36/"Aut.", 30-7-1931

P "La Veu de Girona" ± 1916 "fem una Catalunya creienta" Tor., II, 197

P "La Veu de l'Onyar" ± 7-abril 1923 setmanal Tor., II, 199

SA La Verdadera Igualdad Gerundense 1936 c) Carme, 18, 1ª "Di de Gi.", 6-3-35

P "Victors" 1936 Tor., II, 205

P "Vida Catòlica" ± Portantveu de l'Acció Catòlica Diocesana "La Veu de l'E.", maig 35

P "Vida" ± 1902 Quinzenal Tor., II, 203

P "Les Voltes" ± 1915 "humorístic, 2 nùms." , II, 199

P "Les Voltes de la Rambla" ± 1933 Quinzenal " , II, 200

P "Vibració" ("Setma. Catalanista Rep.") ± 7-2-32 " , 194

ADDENDA(Girona)

CC	Amo kaj Espero	± 1909-1913		Dades Joan Plana
CC	Gerona Esperantistaro	± 1910		Joan Plana
CC	Gerona Provinca Ligo	1910		Dades Joan Plana
CC	Gerona Spero	± 1913	confluència dels dos grups esperantistes existents	
SA	La Igualdad Familiar Gerundense			"ASO", 1-6-29
NP	Imprenta Masó			
CC	Studenta Iuneco		del Seminari de Girona, fundada per Mn Casanovas, de Gerona Espero	J. Plana

RESUM:

AP:	21
C:	2
CC:	15
CDC :	1
CE:	7
CL:	1
CM:	10
CO:	7
CP:	18 + 1
CS:	3
DC:	1
FB:	1
E:	13
EC:	12
EP:	2
EPA:	
ER:	10... 3
ES:	5
I:	2
NP:	1
P:	107
R:	2
SA:	16
SC:	26 - 1
SI:	25 - 1
TC:	1

Total: 299

2. Dades sobre alfabetització

1900	15.787	5401-4665
1910	17.045	5359-6293
1920	17.691	5753-5295
1930	~~17.714~~ 21.845	8827-9076
1940	29.032	13.916-11.887
1950	28.915	
1960	32.789	
1970	55.338	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Pont Major:4	}	total: 40
Sta Eugènia:1		
Parr. de l'Assunció:22		
" St Feliu : 1		
" Sta Susanna: 12		

C mentiri civil: 1(Sta Eugènia),1(St. Feliu);total:2

JULIA (Gironès)

EE   Escoles público-estatals   1903   1 unit. incompleta   Censo esc 1903

2. ~~Situació~~ Grau d'alfabetització

1900	434	118-64
1910	441	107-51
1920	476	135-80
1930	415	137-117
1940	178-190	133-139
1950	389	
1960	341	
1970	313	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 1

Cementiri civil : -

LLAGOSTERA (Gironès)

1. Relació de nuclis associatius per ordre alfabètic

ER	Carmelites	1904-1950 /	Noies, 1ª ens. c)	Hospital 12	BOPG, 599, 1904
CS	Cassino Llagosterenc				Arxiu Cassi
CR	Círculo, Sociedad coral del	1863			NO Modr, 399
CR	Centre Regionalista				cf. "Renova-
E	Col·legi de la Soc. Coop. La Regeneradora	1904	(pendent aprov. director: A. Paltré)		ció", infra
P	"Chantecler" ("Periòdich de Joventut Autonomista")	1910			Tor., II, 213
EE	Escoles Nacionals	1903			Censo esc. 1903
CR	Filles de Maria	1924			"Her. de Ger.", II-12-24
AR	Fomento de la Indústria	20-12-1911			IRSEA, 165
CR	Fraternitat Republicana Autonomista				"El Aut.", 1-10-31
P	"Fulda Dominical de la Parròquia de Llagostera"	1924			Tor. 214
SA	Hermandad de Sta Lucia	1864			IRSEA, 519
CR	Germans de St. Joan	1950			Juny del 1953
P	"Joventut" ("Periòdic redactat pels alumnes de l'escola graduada de la vila") (mensual biling.)	1924			Tor., II, 214
SA	Montepío de Nª Señora del Roser	1911-1912			IRSEA, 519
SA	Montepío de Sna Isidro	13-5-1908			" " , 519
SA	Nuestra Sra de Montserrat	14-7-1905			" , 519
SA	Nuestra Sra del Rosario	1889			" , 519
sc-si	El Porvenir	23-5-1913			" , 248
sc-si	El Progreso Albañil	1902			" , 248
SA	La Protectora Llagosterense	1893-1916			" , 519
CO	La Regeneradora	1893-1916			" , 462
CR	"Renovació" (Portantveu del Centre Regionalista)	15-8-1917			
P	"La Selva" (Quinzenal...?)	15 de juliol de 1911			Tor., II, 213
P	"La Sembrà" ("Periòdich jocós-seriós de Cultura i Moralitat. Eixirà 2 vegades al mes")	1910			Aut.: Ibid
sc	Sindicat Agrari de Llagostera				Aut.: 1-7-38
sc	Sindicato Corcho-Taponero El Porvenir (afecte a la CNT)				Aut. 13-7-31
CS-CC	Societat Penya La Mau				Aut. 9 set-31
SI	Unión barberil				IrseA, 248
AP-SI	Unión gremial corcho-taponera	25-7-14			" 165
SI	La Unión Llagosterense	1903			" 248
SA	La Virgen de Sta Mª Maria del Puig y Sta Ana	1902			IRSEA, 519
SC	Delegació internacionalista Emgri de Saragossa	1872			Medin 98
CM	Sociedad Coral La Unión	1863			" 399

RESUM:

```
=====
ER      1
E      1
CC.....2
CO.....1
CP.....2
CR.....1
EE...5
P.....6
SA.....7
SC.....5
SI.....2
-----
Total.....33
```

2.Cens oficial de població alfabetitzada

```
=====
Població                Saben llegir i escriure %
                        homes-dones
1900 .....4140.....956 -598
1910.....4181.....1167 - 895
1920.....3985.....1240 -1113
1930.....4090.....1398 -1230
1940.....3657(1687-1970).....1380 -1514
1950.....3812
1960.....4005
1970.....4464
```

3.Situació religiosa

Nombre de temples vers 1950: 8

Existència de cementiri civil: sí

LLAMBILLES(Gironès)

EE

Escoles públicoesstatals

1903, Censo escolar: 3 unit.

2 Grau d'alfabetització

1900	440	92-33
1910	421	129-69
1920	400	132-96
1930	433	149-112
1940	207-230	173-168
1950	410	
1960	383	
1970	378	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiricivil : No

MADREMANYA(Gironès)

EE	Escoles público-estatals	1903	2 unit.	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	La Amistad	± 6-12-1912		IRSEA, 519
RESUM:	EE:2			
	SA:1			
	<hr/>			
	Total:3			

2. Grau d'alfabetització

1900	865	199-54
1910	890	240-128
1920	821	238-124
1930	422	154-109
1940	204- 188	173-148
1950	369	
1960	313	
1970	252	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : No

MEDINYA(Gironès)

CP EE Escoles público-estatals 1903 1, de mestresses
Centre Republicà Federal (reobert 1936) "Di de Gi.", 11-3-1936

2. Grau d'alfabetització

1900	337	58-9
1910	333	92-36
1920	333	100-48
1930	360	122-72
1940	162-191	132-132
1950	415	
1960	395	
1970	446	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:2

Cementiri civil: No

PALAU SACOSTA (Gironès)

EE Les escoles públic-estatals: cf. districte escolar de Girona, 1903

- CR-SH germanes del Bm Pastor 1950 fin. 3/8. 1953

2. Grau d'alfabetització

1900	264	77-41
1910	273	53-28
1920	400	118-66
1930	726	247-221
1940	906	390-384
1950	1142	
1960	1531	

3. Dades sobre situació religiosa

Npmbre de temples: 1

Cementiri civil : 51

BALOL DE REVARDIT (Gironès)

EE	Escoles público-estatals	1903	2 unitàries	<u>Censo escolar 1903</u>
SA	La protectora	± 1896		IRSEA, 520

2. Grau d'alfabetització

1900	517	93-39
1910	486	105-37
1920	478	117-55
1930	540	163-92
1940	254-261	214-197
1950	505	
1960	513	
1970	502	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 1
Cementiri civil : No

PORQUERES(Mata)(Gironès)

EE	Escoles público-estatal	1903	2 unitàries	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	Montepio del Apòstol San Andrés.Porqueras.Mata	1916		IRSEA, 520

2. Dades sobre alfabetització

1900	943	153-41
1910	959	178-74
1920	953	199-38
1930	1073	285-181
1940	1053	383-402
1950	1072	
1960	1079	
1970	1606	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil: sí

QUART(Gironès)

EE Escoles *públiques*

1908 2, 1 de ...

SA Santos Bonifacio y Fortunata #1896

IRSEA, 520

2. Dades sobre alfabetització

1900	755	214-96
1910	672	215-71
1920	896	287-182
1930	921	272-220
1940	533-556	455-507
1950	990	
1960	1043	
1970	1185	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 1

Cementiri civil: "Sin uso"

SALT (Gironès)

	Agrupación Obrera Cultural	1920		"A.S.O.", 22-3-1920
C	Bar Flor			Treb. alumnes CUG
C	Bar Ideal			"
CR	Bernade (intercanques)	1980		<i>juic Jpl. 1983</i>
P	"Butlletí del Centre Republicà de Salt	± 1921	mensual	Tor., II, 214
C	Can Civils (café)		c) Girona 34; s'hi instal·la un cine	Treb. al. CUG
C	Can Pep (Cafè)			"
CC	Casal Saltenc	1933	amb agrupació musical-artística que és l'antiga cía Romea de Girona	"L'Aut.", 24-3-33/ 8-5-33
CP	Centre d'Esquerra Republicana	1938		"Front" (Girona), 1-3-38
CC	Centre Obrer de Cultura "Floreal"	± 1921		"A.S.O.", 2-4-21/21-5-21
CP	Centre Republicà	1917-1921	tenia café ("café del Centre") a la Plaça de St Pere (Vellinat)	"L'Aut.", 3-11-17
CM	Coro Artística Fraternidad Saltense	1917		"L'Aut.", 2-1-17
P	"Despertar"	± 1932-33	de la FAI	
P	"El Eco de Salt"	± 1915-1916	bilingüe	Tor., II, 214

ER	Escola de les Dominiques	1936-1937		
EP	Escola de Gallostra			
ER	Escola de La Salle			
EE	Escola Nacional-Grup escolar	1929		
CR	Filles de la Caritat de St. Vicenç de Paul	1950		Juny 1953
P	"Fulla Parroquial de St Cugat de Salt"	1913	setmanari d'inf. religiosa	Tor, II, 214
CC	Grup esperantista "Regeneració"	1921	Ubicat a la Soc. Obr. Floreal Cònrad Domènech en fou el repres. al IX Congrés de la KEF	Joan Plana IRSEA, 521
SA	Hernandad de San Antonio de Padua	1847-1911		"
SA	Hernandad de S. Francisco de Asís	1897-1911		"
SA	Hernandad de S. Cucufate	17-1-1911		"
SA	" S. Lufs	28-7-1911		"
SA	" S. José	1897-1911		"
SA	La Lealtad Saltense	1-12-1906		IRSEA, 521
P	"El Libertador" ("Organo de los Jóvenes Republicanos de Salt")	1931	bilingüe, imprès a "L'Auto-nomista"	Tor, 214
CC	Juvent d'Ara	1933-1936		"L'Aut.", 9-6-33, "Ara", 16-9-36
EB	Pavantnit Republicana		afinitats esquerre-repu- blicanes	"E'Aut.", 29-8-33
P	"El Poble de Salt"	1930-1933	quinzenal literari i polític	Tor., II, 214
SA	La Protectora	1897-1911		IRSEA, 462
SC	"Eradicat" adherit a la UGT		sindicat de contramestres	"L'Aut.", 4-4-33
SC	Sindicat Unic			"L'Aut.", 15-maig- 1933
AP	Sindicato Agrícola	1912		IRSEA, 24

RESUM:

AP:	1
C:	4
CC:	5
CM:	1
CP:	3
E:	1
EE:	3
EP:	1
ER:	2
ES:	1
P:	6
SA:	7
SC :	2
SI:	1

Total:

384

2. Dades de població alfabetitzada

1900	1151-1129	609-286
1910	3125	947-537
1920	4185	1128-948
1930	5360	1705-1532
1940	2361-2980	2036-2319
1950		
1960		
1970		

3. Situació religiosa.Dades

Núm. de temples: 6
Cementiri civ.: sí

SANT ANDREU SALOU(Gironès)

EE   Escoles Nacionals   1903   1 esc. unit.   Censo escolar 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	322	74-38
1910	296	96-46
1920	311	121-59
1930	283	104-69
1940	145-140	112-98
1950	299	
1960	282	
1970	242	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 1

Cementiri civil :No

SANT ANDREU DEL TERRI(Gironès)

EE Escoles públics-estatais 1 esc., reg. per mestresses Censo esc. 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	465	87-31
1910	446	121-45
1920	450	127-43
1930	529	166-139
1940	265-248	209-172
1950	495	
1960	479	
1970	339	

3. Dade sobre situació religiosa

Nombre de temples:4

Cementiri civil :No

SANT DANIEL(Gironès)

CR	Benedictines	1950		<i>font 3/4 1963</i>
EE	Escoles público-estatals	1903	3 unit.	<u>Censo esc. 1903</u>

2. Grau d'alfabetització

1900	622	51-90
1910	631	189-63
1920	760	291-168
1930	912	385-210
1940	525-485	457-377
1950	~~1001~~ /1010	
1960	1113	
1970	2240	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:1

Cementiri civil :-

SANT GREGORI (Bironès)

EE	Escoles público-estatals	1903	3 unit.	<u>Censo esc. 1903</u>
AP	Sindicat Agrícola	± 1908 - 1916		IRSEA, 24
AR	Sociedad de Agricultores	± 15-9-1903 - 1916		IRSEA, 24
SA	Societat La Sirena	~~Relació de l'Associació de Agricultors "Aut.", 9-7-34~~ /Ø		

RESUM: AP: 2
SA : 1
EE : 3

Total: 6

2. Grau d'alfabetització

1900	1861	253-71
1910	1862	321-169
1920	1876	532-286
1930	2142	667-427
1940	997-1917	757-685
1950	2140	
1960	3840	
1970	6469	

3. Dades sobre situació religiosa

(st.Gregori)

Nømbre de temples:

St Gregori:3

St Medir :1

Taiâlâ :1

Ginestar: 2

Cementiri civil:

St Gregori:Sí

St Medir: No

Taiâlâ : Sí

Ginestar: Sí

SANT JORDI DESVALLS(Gironès)

CP Centre d'Esquerra Rep. de C. "Front", 13-5-38
CP Centre Federal Regionalista (reobert març 36) "Di de Gi.", 11-3-36
EE Escoles Nacionals(noves) † 1934 Censo 1903:1 unit. "Aut.", 26-4-34

CP: 2
EE: 2

2. Dades sobre alfabetització

1900	757	215-87
1910	757	225-160
1920	775	278-225
1930	783	303-246
1940	360-385	313-305
1950	743	
1960	756	
1970	680	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil : "Sin uso"

SANT JULIA DE RAMIS(Gironès)

2. Grau d'alfabetització

1900	340	64-9
1910	377	85-22
1920	775	106-28
1930	462	151-89
1940	283-261	238-185
1950	743	
1960	756	
1970	687	

3. Dades situac. relig.

Nombre de temples: 4

Cementiri civil : "Sin uso"

SANT MARTI DE LLEMENA (Gironès)

Escoles público-estatals

1903

2 unitàries

Censo esc 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	887	126-21
1910	1076	179-47
1920	1124	212-161
1930	1160	246-153
1940	1103	408-401
1950	1009	
1960	788	
1970	511	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : No

SANT MARTI VELL(Gironès)

2. Grau d'alfabetització

1930	340	107-78
1940	297	131-99
1950	286	
1960	262	
1970	208	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : No

SANT MIQUEL DE CAMPMAJOR(Gironès)

EE   Escoles público-estatals   1903   2 unit.   Censo esc 1903

2. Dades sobre alfabetització

1900	842	210-25
1910	828	89-35
1920	844	143-93
1930	785	162-125
1940	363-389	254-243
1950	737	
1960	626	
1970	437	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

STA EUGENIA DE TER(Gironès)

SA Hermandad de San Miguel Arcángel 7-8-1903

IRSEA, 522

SC Sindicat d'Oficis Vans. Seca Pagans. 1934

2. Grau d'alfabetització

1900	368	75-46
1910	437	124-77
1920	542	184-131
1930	1200	487-471
1940	1470	618-685
1950	1603	
1960	1830	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 1

Ce entiri civil : Sí

SARRIA DE TER(Gironès)

EE   Escoles públic-estatals   1903   2 unitàries   Ce nso esc. 1903

SA   Hermandad de San Cayetano   I 29-9-1908   IRSEA,522

CM   Orfeó Joventut   1922   "Nova Vida",1-5-22
(Llençà)

RESUM: EE: 2
          SA: 1
          CM: 1

2. Dades sobre alfabetització

1900	936	242-115
1910	991	303-200
1920	1033	320-265
1930	1176	379-313
1940	535-599	459-478
1950	1258	
1960	1821	
1970	2741	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : No

SERINYA (Gironès)

CP	Centre Republicà Federal		1934		
EE	Escoles públic-estatals		1903	3 esc. unitàries	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	La Margarita	1902-1916		Mont de pietat	IRSEA, 522
SA	La Protectora	1910			IRSEA, 522

2. Dades sobre alfabetització

1900	957	128-41
1910	958	230-109
1920	1023	304-179
1930	981	313-252
1940	891	361-313
1950	888	
1960	813	
1970	803	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 6

Cementiri civil : No

VILABLAREIX (Gironès)

EE   Escoles públic-estatal   1903: 1 esc. reg. per mestresses

2. Grau d'alfabetització

1900	352	81-28
1910	370	122-102
1920	403	129-93
1930	398	137-108
1940	215-186	183-139
1950	407	
1960	404	
1970	503	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : "Sin uso"

VILADEMUNS(Gironès)

EE   Escoles público-estatals   1903   5 unitàries   Censo esc. 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	1921	375-110
1910	1951	426-195
1920	2009	574-282
1930	1953	661-438
1940	965-933	764-677
1950	1731	
1960	1628	
1970	1269	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 11

Cementiri civil :   -

VILAÜR (Gironès)

1900 231 62-21
1910 217 75-61
1920 217 75-61
1930 182 84-61
1940 184-97 75-85

2. Grau d'alfabetització

1900	231	62-21
1910	~~217~~	~~75-61~~
1920	217	75-61
1930	182	84-61
1940	184-97	75-85

3. Situació religiosa

Nombre de ta ples: 2

Cementiri civil : -

CAMPDEVANOL (Ripollès)

CRSA Carmelita de St. Josep	1950	(Hospital, paròquia i amb muntats a domicili)	func. Igl. 1953
CO Cooperativa La Confianza	5-11-1908	-	1936-1937: 141 sans 55.200, 75 pts vendy 7 empleats IRSEA, 462
EP Escola de J. Inglès	1904	c) Escoles 2	BOPG, 599, 1904
EE Escoles públic-estatals	1903	3 unitàries	Censo e. 1903
SA La Filantròpica	1 904	St Cristòfol de Campdevànol/	IRSEA, 521
P "El Martinet"	1928	Quinzenal Catalanista	Tor., II, 368
SA Montepío La Sagrada Família	1878-1916	St Cristòfol de Campdevànol	
SI La Unión Fabril	23-4-1914		IRSEA, 247

RESUM: CO: 1

SA: 2

SI: 1

P: 1

EP: 1

EE: 3

CR: -

Total: 9

2. Grau d'instrucció

1900	1318	220-106
1910	1756	400-268
1920	2097	486-315
1930	2315	716-556
1940	956-1096	752-731
1950	2167	
1960	3377	
1970	3716	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 6

Cementiri civil : No

CAMP ELLES(Ripollès)

EE   Escoles públic-estatals   1903   1 unit.   Censo esc. 1903

2 . Grau d'instrucció

1900	403	70-25
1910	395	93-49
1920	425	112-84
1930	426	146-122
1940	170-194	122-142
1950	378	
1960	407	
1970	411	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil :   No

CAMPRODON(Ripollès)

CO	La Camprodenenca	1936-1937	70 sous. 61.682 p. 9 vendes /	(C. 17401) 5-7-81
EP	Escola de T. Avaler Tutau	1904	pendent aprov. acadèm.	BOPG, 600, 1904
EE	Escoles público-estatals	1903	B. decret.	<u>Censo escolar 19</u> 03
ER	Filles del Santíssim i Immac. C. de N. S.	1950		<u>Proc. J. P. 1953</u> Tor., II, 369
P	"Font Nova"	1904-1905		
P	"Fulla Dominical de Camprodon"	1908		"
CR-SA	fermants de St. J. J. J.	1950		<u>Proc. J. P. 1953</u>
P	"La Montanya"	± 1914-1923	catalanista	Tor., 369
P	"El Muntanyenc"	± 1924-1933	quinzenal catalanista, con- tinuador de l'anterior	"
SI	La Obrera camprodenense	1916		IRSEA, 364
SI	Obrera camprodenense(?)	± 11-1-1912		IRSEA, 247
AP	Sindicat Agrícola	± 20-12-1909	1916	IRSEA, 23
CO	Unión Cooperativista	1916	grupa arrendatari del molí fariner "Aut.", 16-1-1916	
P	"La Veu de Camprodon"	± 1932		Tor., 369

RESUM:

AP: 1
CD: 21

~~SA: 1~~

SI: 2

P: 5

EE: 3

EP: 1

Total: 13

2. Estadística pobl. alfabetitzada

1900	1513	309-97
1910	479-465	1491
1920	1394	529-586
1930	1236	465-442
1940	546-658	484-536
1950	1700	
1960	1681	
1970	2487	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 8

Cem. civil : No

FREIXANET DE CAMPRODON

CO La Cooperativa de San Antonio de Caballera ± 1896-1916

IRSEA, 452

2. Grau d'alfabetització

1900	761	255-217
1910	887	224-109
1920	756	240-152
1930	719	249-162
1940	346-356	255-217
1950	645	
1960	653	

3. Situació religiosa

Nombre de temples(1951, Caballera): 2

Cementiri civil ; No

COMBRENY(Ripollès)

ER	T. Dominiques	1904	Nenes, 1 ^a ens.	BOPG, 599, 1904
EE	Escoles público-estatals	1903	3	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	Montepío de San Juan de Mata	± 1892-1916		IRSEA, 519
RESUM:	ER:	1		
	EE:	3		
	SA:	1		
	<hr/>			
	Total:	5		

2. Grau d'alfabetització

1900	715	127-192
1910	773	264-153
1920	740	183-132
1930	587	208-161
1940	245-256	190-205
1950	526	
1960	471	
1970	328	

3. Situació religiosa:

Nombre de temples: 6

Cementiri civil : No

LLANARS(Ripollès)

EE Esc. público-estatal 1903, Censo esc.:1

SI La Unión Agrícola ± 1890-1916

IRSEA, 106

RESUM:	EE:	1
	SI:	1
	<hr/>	<hr/>
		2

2. Grau d'alfabetització

1900	702	120-57
1910	715	184-71
1920	766	228-143
1930	705	245-169
1940	307-304	267-234
1950	586	
1960	564	
1970	445	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 2

Cementiri civil : Sí

LES LLOSSES (Ripollès)

600

la fundació [a l. Faj. de Ribé] 1936-1937

25 anys
160.000 pts vendes
en embuts

0190015-II-81

EE

Escoles públic-estatals

1903, Censo escolar: 2 unit.

2. Grau d'alfabetització

1900	1003	214-56
1910	1111	290-127
1920	1293	255-199
1930	1308	450-333
1940	557-500	428-360
1950	1028	
1960	854	
1970	606	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 4...

Cementiri civil : -

MOLLÓ (Ripollès)

CCc La Poblacion Mollonesa 1936-1937 28 sous / 15.574 p/g vend. ANN, 5 II-
81
EE Escoles público-estatals 1903 4 unit. Censo esc. 1903

P "Fulla Parroquial dde Sta Cecília de Molló" ± 7-10-32 For, II, 369 369

RESUM: EE: 4
P: 1

5

2. Grau d'alfabetització

1900	996	213-76
1910	1048	305-195
1920	967	281-197
1930	883	293-223
1940	360-404	316-311
1950	750	
1960	637	
1970	530	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil:

MONTESQUIU (Ripollès)

cf. Ste Quere de B.

cc Montequiu: L'Annuaire 1936-1937

137 pages
349.220.30 pts
volumes / 3 exemplaires

((AUU))
5-II-21

OGASSA(Ripollès)

CO Cooperativa La Suroquina   £ 13-5-1909 -1916   IRSEA, 452
1936-1937   55 sòcs   [Ara 3-7-81]
29.732 vendg
1 emplaç

SA Montepío de San Joaquín   £ 1893   Ogassa. Suroca   IRSEA, 520

2. Grau d'alfabetització

1900	1578	233-177
1910	1231	221-125
1920	1103	237-185
1930	787	199-158
1940	324-313	263-217
1950	762	
1960	729	
1970	414	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: Saltor(1), Ogassa(1), Suroca(2): 4

Cementiri civil: Sí a cada un dels veïnats esmentats

PALMEROLA(Ripollès)

EE   Escoles públic-estatal 1903   1 esc.   Censo escolar de 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	206	34-8
1910	226	49-18
1920	284	53-22
1930	212	55-30
1940	100-101	89-94
1950	181	
1960	99	
1970	41	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

PARDINES

ER	Terciaries Dominiques	1904	1 ^a ens nenes	BOPG, 599, 1904
EE	Esc público-estatal	1903	Segons el cens 3 esc.(!)	

2. Grau d'alfabetització

1900	476	100-47
1910	442	94-83
1920	481	131-119
1930	448	152-133
1940	397	157-155
1950	357	
1960	352	
1970	193	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 4

Cemntiri civil: No

LA PARROQUIA DE RIPOLL(Ripollès)

EE

Censo esp. 1903:2 unitàries

2. Grau d'alfabetització

1900	968	86-19
1910	1203	164-78
1920	1148	241-96
1930	1297	395-268
1940	610-562	496-436
1950	1115	
1960	1220	
1970	1165	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

PLANOLLES(Ripollès)

EE   Escoles público-estatals   1903,1 esc.

Censo escolar

SA Montepio de San Antonio de Padua   ± 16-2-1910

IRSEA, 520

RESUM: EE: 1
              SA: 1

                  2

2. Grau d'alfabetització

1900	414	96-46
1910	373	86-63
1920	395	128-86
1930	397	136-99
1940	400	143-142
1950	367	
1960	365	
1970	457	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:2

Cementiri civil : No

QUERALBS(Ripollès)

SA La Minera   #22-4-1907   IRSEA,518

SA La Serratense   # 10-6-1909   IRSEA,518

2. Grau d'alfabetització

1900	611	124-103
1910	678	189-102
1920	547	177-60
1930	496	183-147
1940	662-209	619-145
1950	562	
1960	393	
1970	263	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:4

Cementiri civil: No

RIBES DE FRESSER (Ripollès)

109

ER	Carmelites de la Caritat	1904 ~~1914~~ /	Noies, 1 ^a ens. c) Eras 6 i 8	BOPG, 1904, 599
CC	Centre Catòlic			"Di de Gi.", 5-3-36
CP	Centre Republicà Federal		d'Esquerra Rep.	"Aut.", 4-2-34
E	Col·legi Prat de la Riba			"Aut.", 16-7-34
CO/ SI	Cooperativa Unió Ribetana	± 27-7-1913	1936-37 - 1973 nou 337.552,55 pts venduts 8 empleats	"Aut.", 24-8-34
EE	Escoles público-estatsls ("nacionals")		<u>Censo esc. 1903:3</u>	
P	"Fulla Parroquial de R. de Fr."	± 1921-1936		
CR	fermans de St Josep			Junio 1954
I	Grup St Valentí			"Di de Gi.", 5-3-36
CSA	Josefina de la Caritat	1950		Junio 1954
P	"Mástil"	1943		NPC, 151
P	"Petrària"	± 1930-1935	periòdic catòlic d'informació local i comarcal	
SA	El Remedio	1916		IRSEA, 520
SC	Sindicat Unic Local			"Di de Gi.", 12-6-36
SI	La Unión de Oficiales Albañiles	± 7-6-1912		IRSEA, 248
P	"La Veu del Fresser"	± 1920-1923	quinzenal catalanista	

RESUM:

ER	1
CC:	1
CO:	1
CP:	1
E E:	3
I:	1
SA:	1
P:	4
SE:	1
SI:	1

Total: 15

2. Situació alfabetització

1900	1699	484-309
2129	1910	617-513
1920	2510	740-700
1930	2965	975-952
1940	1286-1526	1145-1237
1950	3564	
1960	3042	
1970	3133	

3. Situació religiosa

Nombre temples: 11
 Cem. religiós: no

CE	Confraria de S Jordi		Mus. Folk. Rip.
CE	Parròquia de San Bartolomé	A. de Llaners	"
CR	Congregación(Mariana)	de Ripoll	"
ER?	Col.legi de Ntra Sra del Carme		"
CP	Joveant Catalanista de Ripoll	1894-1895	"
ES	Soc. Recreativa e instructiva Juventud Ripollense	1896	"
CDC	Centre Palestra, delegació de Ripoll		"
CM	La Lira Catòlica.	Ripoll	"
CM	Orfeó de Ripoll	1920-1936(Secció d'excursionisme)	"
EP?	Ressorgiment.	Ripoll	"
SI?	Sindicat Agrícola de la Comarca del Ripollès		"
SI	Secció Lleters.Sind Agric Com Ripollès		"
CM	Societdad Coral Rïpollense	1830-1837	"
	Sometent armat de la Parr. de Ri poll.	Fau i sempre pau.	"
SC	Sindicat Obrer Tècnics de Filatura.	UGT.Ripoll	"
CS	~~sindicato~~ Sociedad Pajaril La Antigua Ripollense		"
ER ?	Col.legi de Nra Sra del Carme		
	Sociedad de Jóvenes Ripolleses	El Joyel de Wifredo	"

ADDENDA RIPOLL

613

SI	Acció Sindical Agrícola(A. de la P.V.)		Mus. Folk.
CC	Ateneu Enciclopèdic Riöllès	1903-1913	"
CC	Ateneu Ripollès	1833	"
	Casal Català		"
CF	Centro Republicano Autonomista Libertad		"
ES	Circulo Ripollès	1837	"
CS	Club-Natació Prosser		"
ER	Colegio del Sagrado Corazón		"
	Comitè Comarcal d'Ajut als Refugiats ^{del} Riöllès		"
CC	La Dalia Ripollense	1900-1913	"
E	Escola d'Arts i Oficis	1930-1936	"
Co	Cooperativa La Econòmica Ripollense	1931	} 1936-1937: 532 m. 623.970 p. de venda 43 exemplars
CC	Secció de Cultura de la Coop. La Ec. Rip.	1931	
CC-TC	Escola de Declamació de Ripoll	1930	"
CM	Escola Musical	1930	"
CO	Federació de sindicats Agrícoles Cooperatius Com. Ripollès		"
CL?	Ferrerteria i parament de cuina. Col.lectiva.Ripoll		"

RIPOLL (Ripollès)

- E Acadèmia Catòlica 1916
- P "Altaveu" † 1931 setmanari catalanista Tor., II, 362
- CC Associació d'Alumnes i Ex-Al. de l'E. M. d'Arts i Of. 1935 " 367
- CC Ateneu Cultural Obrer 1932 de la Jovent ut Militant de la CNT "Sembrar"(Vic), 12-11-32
- CS "Avant Sport" 1924 Tor., II, 367
- P "Buirac" † 1930 Setmanari de Política i Lite. Tor., 362
- P "Butlletí del'Associació d'Alumnes † agost 1935 Tor., 367
i es-Alumnes de l'Escola M. de Belles Arts
- P "Butll. del Pomell de Joventut 'Garlanda de Roses' de Sta Me de Ripoll" †1922-1923 Tor., 365
- IS Cassino de Ripoll Tor., II, 367
- P Centre Autonomista Ripollès 1907 publicà "El Puigmal" " ,361
- "El Catllar" †1920-1923 "Setmanari Catalanista de Ripoll i comarca"
- "El Catllar de Ripoll" 1923 " Tor., 362
- P Centro Obrero Republicano †20-4-1911-1917/d'orientació socialista IRSEA, 389
- CP Círculo Liberal Autonomista 1917 "Delit", 28-6-17
- P "Conflent" ("Portantveu de l'Orfeó de Ripoll") † 1933-1936 † , amb interrupció de Tor., II, 367
- E Congregants de la Puríssima Sang 1917 dos anys
- O La Cooperativa Ripollense † 1900-1917 IRSEA, 462
- P "Clam Popular" † 1931-34 Setma. d'esquerres, liberal, demo- Tor., 365
cràtic...
- CC CNT "
- P "Cruzada"(Port. de Acción Cat. † 1941 -1953... supl de la "Hoja Parr. de Sta NPC, 151
de la Parroquia") Me de Ripoll"

E	Col·legi Sta M ^a de Ripoll	1900	agregat a l'I. de 2 ^a ens. de Girona	BOPG, 18-4-1900
P	"La Defensa"	± 1901	catalanista, anticaciquista	Tor., 367
P	"Delit" ("Setmanari Nacionalista")	± 1917-19	dreta, clerical, continuador de "La Veu Comarcal"	Tor., 362, i "Delit", 17 d gener del 17
CO	Corp de Consum de la Colònia de Sta Maria	1930-31/43	2000 p. 5 / sends	AVU, 57/81
CO	La Econòmica	± 5-3-1915	[origen suplement]	IRSEA, 462
P	"El..."	1925	carnavalesc	Tor., 367
ER	Escola de les Carmelites	1904	carretera Ribes	BOPG, 599, 1904
EP	Elisa Guich	1904		Ibid.
EP	Josep Santanoch Cubí	"		Ibid.
E	Escola Municipal de Dibuix	1916		"Aut.", 19-9-16
EE	Escoles "nacionals"		Censo esc. 1903: esc.	
SI	La Fabril algodonera	± 27-6-1913		IRSEA, 248
P	"Farra"	± 1933	humorístic	Tor., 367
P	"Foment de la Sardana de Ripoll"	± 1927-juliol 36		Tor., 367
CP	Foment Catalanista	1916	dreta nacionalista	"Delit", 5-12-16
AP	Foment Mercantil	1917		
P	"El Fresser"	± 1915	periòdic independent...	Tor., 367
P	"Fulla Dominical"	± 1907-1910	a partir del 39 en castellà	"": 365
P	"Fulla Parroquial de Sta M ^a de Ripoll"	± 1910-1936	amb interrupcions. Portant veu del Círculo Liberal Autonomista (tirant a catalanista)	"": 365
P	"El Gall de Ripoll"	± 1916-1923		
P	"Guspira"	± 1934-35	suplement d'"Avant Sport"	Tor., 367

25A Josepins de l. Eunitat

1950

Jun. 1953

P "Humanisme"

± 1936-1937

CNT-FAI

Tor., 365

P L'Intransigent"

± 1934

"Organ de les Jj. d'Estat Cata-
là de Ripoll Tor., 364

CP Joventut Nacionalista

1917

"Delit", 25-10-17

p "La Lluna Riv"

1924

comunicació, núm. únic

Tor., 367

SA Montepío del Sto Sepulcro

± 1899 - 1911

IRSEA, 521

P "Optimisme"

± 1934

Tor., 367

CM Orfeó de Ripoll

1933-36

"..", 368

SA Patronato de Sta Maria

± 2-8-1910

IRSEA, 420

P "El Pirineu Català" 1911-1915 Tor., Tor., 361

CC-CE Pomell (F.O.C.)

E Progreso Instructivo

XP PSUC

1936 *f. info*

P "El Puigmal" 1907-1912 "Setmanari Portantveu del Centre Autonomista Ripollès" Tor., 362

P "Resplendor" 17- 4-17 quinzenal, 12 nùms. Tor., 367

P "Ripoll" 1914-1917 autonomista Tor, II, 362

P "El Ripollès" ("Setmanari Autonomista del districte de Puigcerdà") 1917-~~1920~~ vers 1920 tira 350 ex., normalment " , 362

P "El Saberut" 1932-33 Quinzenal humorísitc " , 367

P "Semana Santa" 1948-1965 editat per la Congregació de la Puríssima Sang " , 365

CM Societat Coral La Sempreviva 1917 "Delit", 5-7-17

P "Sense Nom" 1907 nùm. únic, periòdic carnavalesc Tor., II, 367

P "Triomf" 1936 PSUC Tor , 365

P La Verdad" 1914 Tor., 365

P "La Veu Comarcal" 1914-1916 amb redacció al Moment Catalanista Tor., 362

RESUM:

AP: 1
CC: 3
CE: 1
CO: 2
CP: 6
CM: 2
E: ~~4~~
ER: 1
EP: 2
ES: 1

P: 35

SA: 2

SC: 1

SI: 1

Total: 60

2. Dades alfabetització

1900	4919	1190-704
1910	4947	1311-1189
1920	6328	1983-1697
1930	7263	2554-2312
1940	3349-3642	3020-2969
1950	7451	
1960	9034	
1970	10.033	

3. Situació religiosa

Nombre temples: 7
Cem. civil : sí(2)

SANT JOAN DE LES ABADESSES(Ripollès)

AP				
ER	Carmelites	1904	Noies, 1 ^a ens. c) Major 28	BOPG, 599, 1904
CC-CP	Casal Català	1923		Cf. infra
P	"Castell Tallat" ("Periòdic d'Acció Catalana"	± 1930		Tor., 370
P	"Centenari de la troballa del Santíssim Misteri"	± 1926		Ibid.
SI	Centro Obrero de Acción Social	± 18-5-1909	(catòlic)	IRSEA, 420
CO	Cooperativa La Constancia	± 2-10-1910	- 1911	IRSEA, 462
CO	Cooperativa The Star	± 1904	- 1911	Ibid.
CO	Cosp. La Popular de l'ensum comarcal	1936-1937		203 docs. — 1900, 5-II- 166. 197 vands 21
EE	Escoles Nacionals		<u>Censo esc. 1903:</u> 3 unit.	
ER-CR	fermans Franciscans de la Maternitat de N ^{ra} Sra	1950		Juní Jgt. 1953
CR-SI	Josep de la Paulet		(proden i infannc)	"
SA	Montepío de San Antonio de Padua	± 1887	- 1911	IRSEA, 521
SA	Montepío de San Jaime	± 21-3-1905	- 1916	Ibid.
SA	Nueva Sociedad de San Juan Bautista	± 1894	- 1911	IRSEA, 521
P	"Restauració"	± 1927	(pro restauració religiosa)	Tor., 370
P	"El Santíssim Misteri" ("Butlletí Parroquial de St Joan de les Abadeses")	± 1915-1918		Tor., 370
AP	Sindicat Agrícola	± 1913		IRSEA 23
P	"La Veu del Pirineu" ("Periòdic Nacionalista. Portaveu del Casal Català")	± 1923		Tor., 370
P	"La Vila del Santíssim Misteri"	1925		Ibid.

(SANT Joan de les Abadesses)

RESUM: ER:1 SA:3
CC:1 CO:2
P:6 EE:3
SI:1 AP:1

18

2. Grau d'alfabetització

1900	2995	758-484
1910	3649	783-550
1920	3524	849-694
1930	~~1166~~ 3924	1166-1119
1940	~~1441~~ -1774	1196-1349
1950	3905	
1960	4099	
1970	4102	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 7

Cementiri civil : "Sin uso"

SANT PAU DE SEGURIES(Ripollès)

EE	Escoles público-estatals	1903: 1 unit.	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	La Obrera agrícola de San Pablo	1916	(socors mutus) IRSEA 364

2. Grau d'alfabetització

1900	461	86-10
1910	487	107-40
1920	580	141-70
1930	585	191-124
1940	292-276	242-192
1950	606	
1960	602	
1970	585	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil : Sf

ST QUIRZE DE BESORA (Ripollès)

ER D. m. m. p. s de l'Annuaire.

Oct 1808

EE	Parc	1 elev neu + 1 elev neu,	Oct 1808
	prop. documents		
	Montesqui	1 elev neu + 1 elev neu	" "
	prop. documents		
EP		1 neuve confonant	" "

STA MARIA DE BESORA(Ripollès)

EE

A in minto

Est. 1908

SEPCASES(Ripollès)

EE   Escuelas público-estatales   1903   1 esc. unit.

2. Grau d'alfabetització

1900	439	135-29
1910	401	73-28
1920	349	90-61
1930	264	90-62
1940	112-131	92-97
1950	266	
1960	190	
1970	159	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

TOSSES(Ripollès)

EE   Escoles públic-estatals   2 unitàries   Censo escolar 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	635	196-42
1910	568	121-60
1920	670	199-121
1930	599	183-180
1940	317-305	206-251
1950	523	
1960	382	
1970	202	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 5

Cementiri civil : No

VALLFOGONA DE RIPOLLES(Ripollès)

EF   Escoles públic-estatal   1903   2 unitàries, Censo esc. 1903

2. Grau d'alfabetització

1900	927	133-143
1910	951	186-144
1920	908	155-111
1930	789	199-121
1940	356-355	266-242
~~1950~~		

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

VIDRA(Ripollès)

EE   Escoles público estatals, 1903: una unitària

SA   Hermandad de San Hilario   I 29-5-1904   IRSEA, 523

2. Grau d'alfabetització

1900	482	96-41
1910	486	115-54
1920	533	135-67
1930	444	~~312-95~~ 132-95
1940	374 ~~17~~	139-153
1950	382	
1960	310	
1970	229	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: ~~1~~ 6

Cementiri civil :   SI

VILADONJA(Ripollès)

2. Grau d'alfabetització

1900	182	29-9
1910	198	195-56
1920	200	50-27
1930	178	44-27
1940	70-56	58-44
1950	99	
1960	56	
1970	21	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

VILALLONGA DE TER(Ripollès)

E	Escoles públic-estatals	1903	3 unitàries	
200	l'Obraera	1936 - 1937	34 nous	29.345 ptg venuts
				"AVUI" 5-IT-81

2. Grau d'alfabetització

1900	1167	257-132
1910	1374	354-201
1920	1195	314-215
1930	1075	343-278
1940	417 + 454	357-351
1950	877	
1960	703	
1970	578	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

AMER(La Selva)

IS -CP	Bloc Republicà Recreatiu	1931 -1933	"Aut.",8-6-33
CM	La Catalana(Oruqestrina)	1933	"Aut.",14-6-33
CP	Centre Republicà Federal	1931-1933	"Aut.",16-7-31
ER	Dominiques de l'Anunciata	1904 (pendent aprov. administr.)	BOPG,1904,600
EE	Escoles públic-estatals	1903:4 unitàries, comptant la d'adults / <u>Censo e. 1903</u>	
P	"Fulla Parroquial del Bisbat de Girona"	4 ^a pàg.: "Parròquia de Sta M ^a d'Amer	Tor.,216
SA	Hermandad de San Benito	± 1880-1910 (montepiu)	IRSEA,517
CM	La Principal	1916-1931	"Aut.",1-10-31
AP	Sindicato Agrícola	± 1913	IRSEA,23

RESUM:

AP: 2
 CM: 2
 CP: 1
 ES: 1

SA: 1
 ER: 1
 EE: 4
 P: 1

Total: 13

2. Dades sobre alfabetització

1900	2688	439-219
1910	2890	512-285
1920	3277	960-849
1930	3312	1000-797
1940	1516-1668	1089-1099
1950	3316	
1960	3402	
1970	3631	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 8(Amer), 1(St Julià de Llor): 9

Cementiri civil: Sí

ANGLES(La Selva)

CP	Centre Republicà Federal			"Aut.", 29-8-1931
CP	Cobla orquesta Orquestrina L'As d'Anglès	1935		"La Veu de l'E.", 22-6-35
CO	Cooperativa La Econòmica	± 26-3-1905 - 1916		IRSEA, 462
CO	Cooperativa Libero Popolo	± 6-9-1912		IRSEA, 342
ER	Dominiques de l'Anunciata	1904	Ens. 1ª, nenes	BOPG., 1904, 600.
EE	Escoles público-estatals	1903	3 d'unitàries	<u>Censo e. 1903</u>
SA	Montepío de Nª Señora de Los Dolores	± 1901 - 1911		IRSEA, 517
SA	Montepío de San Jacinto y San Ferreol	± 1901 - 1911		Ibid.
SA	Nuestra Señora del Remedio y San Miguel Arzángel(Montepiu)	± 1894 - 1911		IRSEA, 517
AP	Sindicato Agrícola	± 1913		IRSEA, 23

RESUM:

EE:	3
AP:	1
CM:	1
OO:	2
CP:	1
SA:	3
ER:	1

Total: 12

2. Grau d'alfabetització

1900	1626	394-179
1910	2620	665-477
1920	2766	828-731
1930	2677	847-775
1940	1485-1426	1154-951
1950	3291	
1960	4026	
1970	4788	

3. Situació religiosa

Total detemples: 2
Cementiri civil: Sí

ARBUCIES (La Selva)

P	"El Baix Montseny"	± 1927-1932	Mensual	Tor., II, 216
ER	Carmelites <i>del convent</i>	1904 - 1953	1 ^a ens., nenes	BOPG, 1904, 599
CE	F.J.C.	1935		<u>Cf. infra</u>
EE	Escoles público-estatal	1903	Total unitàries: 3	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	La Fraternidad Arbuciense	± 1903 - 1916		IRSEA, 517
SA	Hospitalarias de la Sta Cruz	1950	[Casa caritatívica joves obrers]	<i>fund. 1953</i>
SA	Montepío Arbuciense	1916		IRSEA, 517
SA	Montepío de S. José	± 18-3-1904 - 1916		IRSEA, 517
E-CE	Preceptoría de Llatinitat incorporada al Seminari Conciliar	1901		"BOE del O. de G.", 3-8-1901
P	"La Ribera"	± gener de 1934		Tor., II, 216
SI	Sociedad de Albañiles	± 23-8-1914		IRSEA, 247
SA	Sociedad de Socorros Mú- tuos de San Antonio de Padua	± 24-2-1905		IRSEA, 517
SI	Torneros en madera	± 18-2-1914		IRSEA, 247
P	"La Vila"	± oct. 1935	Mensual catòlic publicat per la FJC d'Arbúcies	Tor., II, 216

RESUM:

ER	1
P:	3
E:	1
SA:	4
SI:	2
CE:	1
EE:	3
<hr/>	
Total:	15

2. Població alfabetitzada

1900	3602	583-381
1910	3765	686-469
1920	3813	905-772
1930	4056	1189-1074
1940	1771-1911	1311-1325
1950	3722	
1960	3834	
1970	4084	

74/

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 8(Arbúcies), 2(Espinelles), 2(Joanet):12
Cementiri civil : Sí

BLANES(La Selva)

P "Acció"

CC Agrupación de Cultura

1900

Treb. CUG

I La Aliaga

± 2-11-1914

IRSEA, epfleg

SI La Alianza

± 12-2-1912

IRSEA, 247

P "Aurora" ("Organo del Partido Repu- 5-4-1930- 1934 Any IV: "Portantveu de la Tor., 218
blicano Radical Autonomista de la Prov.") Casa del Poble"

CO Cooperativa "La Blandense"

± 1920-1939

carrer de la Muralla, 18, "Mundo Diario"
després nºs 22-24. 31-8-78

SA La Caridad de la Virgen del Vilar

± 1902

IRSEA, 364

CP Casa del Poble (1)

1903-1939

republicà
Primer radical, "Di de Gi.", 13-6-36
es decanta cap a Esquerra
Republicana vers 1934. La
Caja La Blandense m'ova
una secció.

CP Centre d'Unió Republicana

1900

Treb. CuG.

CC-CE Centre Social

1935

"La Veu de l'è.",
9-2-35

SI La Cotorra

± 1900

IRSEA, 247

E	Colegio de Sta María	1900	agregat a l'I. de 2ª ens. de Girona	BOPG, 18-4-1900
SI	La Emancipación	1916		IRSEA, 247
I	Emancipación Agrícola	"Aut.", 24-1-17		
ER	Escola del Sagrat Cor de Maria	1904	Font de la Cal, 12	BOPG, 1904, 600, pendent aprov. admin.
EP	Escola de M. Bellido Macías	1904	c) St Joan	BOPG, 1904, 599
			1903, <u>Censo escolar</u> : 3 unitàries	
R	Filles del Santíssim i Immaculat En de M ^{re}	1950	—	<u>func. Igl.</u> 1953
CR-S ^{ra}	germans de St Jaup	1950		<u>func. Igl.</u> 1953
CE	FJC. Grup Mediterrània	1934		"Di de Gi.", 10-2-34
I	Fraternidad Obrera	1917		"Aut.", 24-1-17
P	"Fulla Dominical"	± 1914		Tor., II, 216
SI	El Gavilán	± 17-10-1914		IRSEA, 247
SI	La Germinal	± 1903		IRSEA, 247
CE	Joventut Catòlica Femenina	1934		"Di de Gi", 18-2-34

SC Nova entitat de mestres:Associació de Treballadors de l'Ensenyament de Girona(adherida a la UGT) 1934 "Di de Gi.",2-3-34

SI La Obrera Albañil ± 1900 -1916 IRSEA,247

I La Pescadora ± 12-8-1916 "Aut.",24-1-17

SA El Porvenir Blanense ± 25-12-1914 Montepiu IRSEA,517

P "El Productor" ASO,19-12-25

P "Recull" ± 1920-1936/ 1949-1978 Publ catòlico-social Tor.,216

P "Recull d'Or" ± 1920 "Quinzenari de novells escriptors" Ibid.

SA San Isidro el Magno 1911 IRSEA,517

P "La Selva" ± 1906 Setmanari catòlic il.lustrat Tor.,216

AP Sindicato Agrícola ± 1908 IRSEA,23

SI La Obrera Albañil ± 1900 IRSEA,247

AP Sociedad Agrícola religioso-instructiva ± 24-6-1907 IRSEA,23

C - SI Unión de obreros agricultores ±23-11-1912 IRSEA,247

RESUM:

111

AP:	2
CC:	3
CE:	2
P:	7
CP:	1
I:	3
SC:	2
SA:	3
SI:	7
EE:	3
CO:	1
ER:	1
EP:	1
E:	1
<hr/>	
Total:	37 + 2

2. Grau d'alfabetització

1900	4969	1022-889
1910	5001	1163-1025
1920	4943	1438-1333
1930	5912	2053-1817
1940	3001-3360	2333-2438
1950	7039	
1960	9492	
1970	16.020	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 14
 Cementiri civil "sin uso"

(1) Segons IRSEA els estatuts foren presentats o aprovats el 4-3-1905(p. 247), la qual cosa no vol dir que el centre no rutllés ja.

BREDA(La Selva)

AP	Asociación mutua de la propiedad rústica y urbana	‡ 2-11-1914		IRSEA., 165
SA	El Auxilio Mutuo	1916		IRSEA, 517
SI	La Bredense. San Salvador de Breda	1916		IRSEA, 249
P	"Butlletí del Casal Nacionalista Bredenc"	‡ 1922, núm. únic		Tor., II, 218
CP	Casal Nacionalista Bredenc			Ibid.
EP	C. Coriales	1904	pendent aprov. acadèmica	BOPG, 1904, 600
EE	Escoles público-estatals	1903	3 unitàries	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	La Mutua Obrera	‡ 20-juny 1916		IRSEA, 364
ER-CR	Fille del Sagrat Cor de ~~St~~ Jesús	1950		<u>Juny 1961</u> 1953
SA	La Protectora de enfermos	‡ 28-12-1907		IRSEA, 517
SI	Unión Obrera	‡ 31-12-1907		IRSEA, 247

RESUM:

AP:	1
SA:	3
SI:	2
P:	1
CP:	1
EP:	1
EE:	3
<hr/>	
Total:	12

2. Grau d'alfabetització

1900	1380	357-218
1910	1463	407-319
1920	1601	465-456
1930	1547	503-481
1940	739-845	549-631
1950	1571	
1960	1769	
1970	2713	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 1
Cementiri civil : No

BRUNYOLA (La Selva)

~~BRUNYOLA~~

EE   Escoles público-estatals   1903   4 unit.   Censo escolar 1903

2: Grau d'alfabetització

1900	1403	255-76
1910	965	208-95
1920	993	257-160
1930	1026	330-29
1940	997	504-493
1950	1024	
1960	916	
1970	682	

3. Situació religiosa

CALDES DE MALAVELLA(La Selva)

SA	La Caldense	1911		IRSEA, 518
CC	Centre Cultural d'Esquerra Catalana	1933		"Aut.", 4-4-33
P	"El Crit de la Selva"	1932-34	Periòdic quinzenal comarcal agrari	Tor., 215
EE	Escoles público-estatals	1903	3 unitàries	<u>Censo esc. 1903</u>
CR-SA	Hospitalàries del Sagrat En de Jesús	1950	Dis. Lluïades	Junç Jpl. 1953
SA	San Pedro	1916		IRSEA, 518
P	"Sense cridar"	1932 nov.	Quinzenal d'Esquerra Catalana	Tor., II, 215
AP	Sindicato Agrícola	1911-20		IRSEA, 23
P	"Thermas"	1929 juny	Quinzenari català	Tor., 215

RESUM:

EE:	3
SA:	2
CC:	1
P:	3
AP:	1

Total: 10

2. Grau d'alfabetització

1900	1835	415-208
1910	2023	527-339
1920	2094	692-672
1930	2150	744-752
1940	1191-1134	969-805
1950	2320	
1960	2524	
1970	2880	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 8(Caldes),1(Franciàc) :9

Cementiri civil: Sf

LA CELLERA DE TER(La Selva)

P	"Albada"	± 1935	Revista quinzenal velografiada, edit. Tor., 218 pels deixebles de l'E.N. de Nohes
CC	Ateneu Obrer de la Cellera	1909, en construcc.	'Aut.', supl. juliol 1909
SA	La Caridad Cristiana	± 1889	IRSEA, 522
EE	Escoles Nacionals	1903	5 unit. Censo esc. 1903
I	Fomento del Trabajo Republicano	— 1916	"Aut.", 4-8-16
EK	Carminades de la Caritat	1950	Jun. Igl. 1953
SA	Montepio Contell	I- 10-12-1909	IRSEA, 522
AP	Sindicato Agrícola	± 1912	IRSEA, 23-24

RESUM:

AP:	1
SA:	2
EE:	5
I:	1
P:	1
CC:	1
<hr/>	
Total:	11

2. Grau d'alfabetització

1900	1342	227+136
1920	1679	
1930	1544	480-449
1940	812-813	663-660

3. Situació religiosa

Nombre de temples:
Cementiri civil :

FOGARS DE TORDERA(La Selva)

1920	456
1930	443

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 1

Cementiri civil : SÍ

HOSTALRIC (La Selva)

ER	Carmelites	1904	Noies, 1 ^a ens. c) Mar 5	BOPG, 599, 1904
CP	Centre d'Unió Republicana Federal	1931		"Aut.", 6-10-31
EE	Escoles Nacionals	1903	3	<u>Censo esc. 1903</u>
P	"Fulla Parroquial de Hostalric"	± 19-10-1924		Tor., 219
CS	Grup Sport	± 1916-1925		Tor., 219
SA	Montepío de N ^a Sra. del Consuelo	± 23-6-1906		IRSEA, 519
SA	Montepío de San Roque	± 1894		IRSEA, 519
P	"Praetorium"	1916-1925	Mensual de sport i literatura, portantvein del Grup Sport	Ibid.
SA	Protección de la Virgen del Socorro	± 1894 -1916		IRSEA, 519
SI	La Sudaria	± 1902-1916		IRSEA, 248

RESUM:

EE: 3
 CP: 1
 ER: 1
 P: 2
 CS: 1
 SI: 1
 SA: 3

Total: 12

2. Grau d'alfabetització

1900	1315	390-240
1910	1248	412-286
1920	1271	439-358
1930	1176	408-382
1940	528-620	440-478
1950	1149	
1960	1304	
1970	1912	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

LLORET DE MAR (La Selva)

au	Relació alfabètica	Dades cronològiques	Altres dades	Font(s)
CP	Agrupació lliurepensadora i Pacifista	(1907)		Treball acadèmic de J. Domènech i Moner
P	"Aires Lloretencs" ("Periòdic quinzenal, lite., art, humor")	(± 1933-1936 ±)	"Instit del presd de les escoles punyent"	Domènech
DC	Biblioteca Popular	(1933)	vinc. al clero local	"
DC	La Bona Premsa (Servei de Llibreria i difusió de publicacions)	(1933)		"
ES	Casinet Unetense (Revista de Dalt)	1931-1936 / 1939-1954	[collage amb l'antic hi h. mitja cap a 1875]	"
ER	Casal de l'Obrera	1924	ensenyament a càrrec	"
ES	Carnio Industrial	1866-1939	[L'Ap. p. Or. m. h. i. 1934]	Monges Immaculada
EP	Col.legi de Marcús Roura	1904	Concepció	"
TC	Cine catequístic	(1933)	c) St Pere 55	BOPG, 599, 1904
ER	Col.legi del Cor de Maria	(± 1875-1971 ±), amb parèntesi guerra		"
ER	Col.legi Escolàpies	1904	c) Prado 56	BOPG, 599, 1904
ER	Col. Germans Maristes	(± 1902-1920 ±)		"
ER	Col. Hispano-Francès (religioses concepcionistes)	(± 1903-1978...), amb parèntesi guerra		"
CM	Coral Harmènia Lloretenca	(1909)		"
SA	La Econòmica Lloretense	(± 15-9-1911 - 1916)		IRSEA, 519
EP	Escola Horaciana de Lloret	(± 1907-1909 ± , amb interrupcions)		J. Domènech
EP	Escola Instructiva	(± 1913-1920 ±)	Esc. racionalista vinc. a la CNT	Domènech i A.S.O., 30-I-1920
EE	Escola Nacional	(1926)	1903, segons el censo esc. : 3 unit	"
EPA	Escola Parroquial	± 1920	equip de futbol	J. Domènech
CS	Esport Club Lloretenc	(1933)		"
SC	La Fraternidad Agrícola	(± 25-11-1910 - 1916)		IRSEA, 248
SC	La Gaveta	(± 4-3-1915 - 1916)		"
ER	Germans de Maria	1904	1a 2ns. nois dedicat a l'educació racionalista	BOPG, 599, 1904
P	"Infancia"	(± 28-3-1918 - 10-5-1919 ± , tres n.ims.)		J. Domènech
R	Hermanes de San José	1910		Juan Jfl. 1953
P	"Justicia"			
P	"El Precursor" ("republicano y defensor de las causas justas")	1919	federalista	"
en	Oració Unetenc	+ 1927	primera directa: Domènech i Moner	

-R Santíssim, Immaculat: Ca de St. (Talls del) 1950 Febr. IV. 1953

P "Salud y República" (1907) de l'Agrupació Lliurepensadora i Pacifista J. Domènech IRSEA, 519

SA San Roque ± 1886 - 1911 del Sindicat Unic de Treballadors de Lloret "

P "Sindical"

AP Sindicato agrícola ± 1908 - 1922 IRSEA, 23

SC Sindicat Unic de Treballadors
sc Societat d'obres feres "La Unió" 1919 Domènech

AP Sociedad para protección y defensa de la agricultura
Sport Club Elvet 3-5-1906 IRSEA, 23
1933 Domènech

TC La Talia Lloretenca. Agrupació teatral Vinc. al clero local J. Domènech

SC Mni de Rohanaires [Rep. Pen. Civil] (1924) Sanatorio mental " Febr. IV. 1953

CR-SA Terciarias Dominicas Regulars 1950 de N. Sra del Carmen

RESUM

AP.....	2
CC	
CM.....	1 + 1
CP	1
CS	1
DC	2
EE	3
EP	3
EPA	1
ER	6
P	6
SA	2
SC	3
TC	2
ES	2
<hr/>	
	39 - 1 - 1 + 3

2. Població alfabetitzada

	Població	%Homes -dones que saben llegir i escriure
1900	3242	773 -812 (41,28%)
1910	3249	860-1029 57,2%
1920	2955	919-1179 70,9%
1930	3003	998-1224 73,9%
1940	(3.093) 1350 ± 1733	1158-1468 85,17 (85,77 - 84,70)
1950	3159	
1960	3627	
1970	7064	

3. Situació religiosa

Nombre de temples vers 1950: 10
Existència de cementiri civil: sí

MAÇANES(La Selva)

EE	Escoles público-estatals	1903	<u>Censo escolar</u> :3 unit.
SA	La Unión Massanense	1916	IRSEA, 519

2. Grau d'alfabetització

1900	725	131-41
1910	767	213-183
1920	771	201-134
1930	728	227-180
1940	354-358	265-267
1950	698	
1960	618	
1970	603	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil : "sin uso"

MAÇANET DE LA SELVA (La Selva)

SA	Hermandad de San Jorge	1916	IRSEA, 520
SA	La Protectora de los enfermos	1916	Ibid.
EE	Escoles público-estatal	1903, <u>Censo escolar:</u>	3 unit.

RESUM: SA: 2
                      EE: 1

                      Total: 3

2. Grau d'alfabetització

1900	1462	303-135
1910	1802	492-268
1920	1785	624-461
1930	1653	569-415
1940	835-836	715-647
1950	1558	
1960	1557	
1970	1525	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 5
 Cementiri civil : SÍ

OSOR (La Selva)

ER	Carmelites	1904	1 ^a ens. noies c) Notarías 18	BOPG, 599, 1904
SC	CNT, Federació local	1938		"Front", 1-3-38
EE	Escoles Nacionals	1936 (inauguració noves escoles)		"Di de Gl.", 30-6-36
		1903, <u>Censo esc.</u> : 3 esc.		
I ~~OP~~	La Obrera Osorense	1916	St Pere d'Osor	IRSEA, 249
SA	La Sagrada Família	± 1902		IRSEA, 522

RESUM:	ER:	1
	SC:	1
	EE:	3
	SI:	1
	SA:	1
	<u>Total:</u>	<u>7</u>

2. Grau d'alfabetització

1900	1243	202-100
1910	1102	193-103
1920	1158	325-208
1930	1275	356-320
1940	580-594	446-415
1950	1183	
1960	996	
1970	960	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

RIELLS DE MONTSENY(La Selva)

EE

cf. Breda(1903)

2. Dades sobre alfabetització

1900	580	104-31
1910	553	98-56
1920	512	9797-60
1930	518	155-111
1940	240-246	191-178
1950	465	
1960	453	
1970	480	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de templ,e:

Cementiri civil:

RIUDARENES(La Selva)

CO	Cooperativa de la Esparra	14-3-1915	IRSEA,462
SA	La Democracia cristiana	1904	IRSEA,462
EE	Escoles Nacionals	1903 3 unit.	<u>Escola sc. 1903</u>
SA	La Fraternal	1877	IRSEA,520
SA	Hermandad de San Esteban Sebastián	1897	IRSEA,520
AP	Sindicato católico-agrícola(Riudarenes-Sils)	7-6-1908	IRSEA,24

RESUM: SA:3
EE:1
AP:1
CO:1

Total: 6

(Riudarenes)

2. Dades sobre alfabetització

1900	1295	266-123
1910	1208	290-164
1920	1283	370-270
1930	1227	418-311
1940	1145	450-447
1950	1252	
1960	1160	
1970	1115	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:4

Cementiri civil: Sí, tant a Riudadenes
com a L'Esparra

RIUDELLOTS DE LA SELVA(La Selva)

EE   Escoles público-estatals   2 unit.   Censo esc. 1903

SI   Sindicat Agrícola   1938   "Front",1-3-38

2: Grau d'alfabetització

1900	840	187-78
1910	834	247-154
1920	809	269-193
1930	869	348-265
1940	397-427	340-345
1950	856	
1960	881	
1970	1017	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:1
Cementiri civil: -

SANT FELIU DE BUIXALLEU(La Selva)

EE	Escoles público-estatals	1903	3 unitàries	<u>Censo esc. 1903</u>
SA	Sagrado Corazón de Jesús	1916	(Mont de pietat)	IRSEA, 521

2. Grau d'alfabetització

1900	1454	202-63
1910	1443	131-75
1920	1533	211-136
1930	1388	382-296
1940	680-631	546-513
1950	1196	
1960	1047	
1970	781	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil:

S ANT HILARI SACALM(La Selva)

SI	Aseveradores de duelas	‡ 26-9-1914		IRSEA, 249
ER	Carmelites	1904 - 1953	Noies, 1 ^a ens.	BOPG, 599, 1904
CP	Centre d'Esquerra Republicana	1933		"Aut.", 5-4-33
CO	Coop. L'Unió Obrera	1936-1937	120 subv./vendes: 247 527 pts / 3 empleats	(17000) 5-11-81
E	Pere Sabater Roger	1904		Rectoria, pendent aprov. BOPG, 600, 1904
EE	Escoles Nacionals			<u>Censo esc. 1903: 3 unit.</u>
P	"L'estimada"	‡ 1902-1914	("Periòdich d'informació comarcal". Des de l'any II: "Periòdich Nacionalista. Sortirà cada divendres durant l'estiu").	Tor., 219
P	"Guia estiuenca"	‡ 1928		Tor., 219
SA	Hermandad de San Jordi	‡ 31-3-1913		
P	"Jesús de Praga i Sant Hilari"	‡ 1922-1931	(Periòdic mensual)-estiuenc	catòlic Tor., 219
P	"Lliroia" ("Setmanari estiuenc")	‡ 1922-1923		Tor., 219
SI	Sociedad Obrera de albañiles	‡ 9-8-1914		IRSEA, 249
SI	Sociedad Obrera La Fe	‡ 6-4-1913		IRSEA, 249
SI	Sociedad de Obreros carboneros	‡ 9-10-1914		IRSEA, 249
SI	La Unión Arera	‡ 13-2-1915		IRSEA, 249
P	"La Veu de la Guillería"	‡ 1901	Setmanari literari i cultural	Tor., 219

(St Hilari)

RESUM: E: 1
                  SI: 1
                  SC: 4
                  EE: 3
                  P: 5
                  CP: 1
                  SA: 1
                  ER: 1

Total: 17

2. Grau d'alfabetització

1900	2510	337-135
1910	2541	561-396
1920	2725	587-467
1930	2713	883-654
1940	1252-1348	1047-1085
1950	2770	
1960	2720	
1970	3900	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 7

Cementiri civil : -

SANT MIQUEL de CLADELLS(La Selva)

SANTA COLOMA DE FARNERS (La Selva)

P	"L'Agricultor"	± 1933	"Organ del Sindicat Agrari de la Comarca Colomenca"	Tor., 216
SA	Los Amigos del Trabajo	± 9-9-1913		IRSEA, 522
SI	La Arera	± 11-4-1915		" , 249
SA	La Asociadora	± 25-12-1912		IRSEA, 522
SI	La Asociadora			" , 249
CC	Ateneu Popular	1916-1917-1921		"Aut.", 3-10-16, "ASO", 3-12-21
CP	Ateneu Republicà Federal		afecte a ERC	"Aut." 1-4-33
SA	El Beato Salvador de Horta			IRSEA, 522
DC	Biblioteca de la Caixa			
CC	Casal del Poble			"Aut.", 2-9-34
CS	C.D. Farnés			
CC	Círculo Columbense			
EP	Col.legi de Maria Companyó	1935		testimoni director
P	"Comarca Selvatana"	± 1914-1916	"Periòdic Català defensor dels interessos del Districte"	Tor., 215
EP	Col.legi de Joan Vilageliu Mir	1904	c) Nou (pendent aprov. acad.)	BOPG, 600, 1904
E	Col.legi de N ^{ra} Sra en Sta Coloma	1900	agregat a l'Institut de 2 ^a ens. de Girona	BOPG 18-4-1900
SI	La Defensa de la Producción Arera	± 18-3-15		IRSEA, 165
EPA	Escoles dominicals			
ER	Escola Filla del Sentiment i Summe. En de H ^a	1950		Sres Companyó Jun 24. 1953
EE	Escoles Nacionals		Censo esc. 1903: 5	Sres Companyó
CC	Esperanta Idealo	1916-1921	adsorit a la KEF	Joan Plana
CM	La Farnense Cobla	1923		
ER	Filles de St Josep (Hospital)	± 1883 ?		Sres. Companyó
ER	germans de V Escola Cristiana	1950		Jun 24 1953

P	"Llevar"	± 1907		Tor., II, 215
P	"Memorandum"	± 1906	quinzenal literari pro Foment de la Biblioteca Municipal	Tor., II, 215
ER	Mítua Escolar de Sta C. de Farners	1934		"Aut.", 16-7-34
ER	Monges del Cor de Maria	1904-1907	per st. Schuyt	Sres Copanyó
CM	Orquesta La Principal			"Aut.", set. 34
CR	Paules (Germanes) . F.lla de L. Cantó	1950		<u>Guàrdia</u> 1953
SA	La Protectora de los Enfermos	± 1863 - 1907		IRSEA, 522
P	"La Selva"	± 1906	Setma. catalanista; només un sor- tiren 3 ex.	Tor., II, 215
SI	Sindicat Agrari de la Comarca Colomenca	1933		Tor., II, 216
AP	Sindicato Agrícola	± 1913		IRSEA, 24
AP	Sindicato Agrícola y Caja Rural	± 8-10-1908		"
CC	Sociedad La Artística Farnense			"Aut.", set. 34
SA	La Unión	± 18-6-1913		IRSEA, 522
P	"La Veu de la Selva"		quinzenari catalanista, catòlic; vers 1921 tira 550 ex.	Tor., 216

RESUM:

AP: 2

CC: 5

CM: 2

CP: 1

CR: 2

CS: 1

DC: 1

E: 1

EE: 5

EP: 2

EPA: 1

ER: 2

P: 6

SA: 5

SI: 4

Total: 40

2. Població alfabetitzada

1900	4666	982 -708
1910	4694	1052-998
1920	4710	1387-1236
1930	4284	1552-1456
1940	1987-2253	1706-1887
1950	4472	
1960	4583	
1970	5754	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

SILS(La Selva)

DC Biblioteca Municipal 1935 "Di. de Gi.", 14-6-35
EE Escoles público-estatals 1903 3 unitàries, Censo esc. 1903
SA Her mandad de San Jaime 30-3-1907 IRSEA, 522

2. Grau d'alfabetització

1900	1221	214-107
1910	1221	275-177
1920	1351	437-300
1930	1362	456-369
1940	696-728	575-554
1950	1586	
1960	1621	
1970	1923	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

SUSQUEDA(La Selva)

2. Grau d'alfabetització

1900	603	82-20
1910	604	62-42
1920	710	155-85
1930	664	200-116
1940	339-282	301-245
1950	611	
1960	395	
1970	199	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples: 3

Cementiri civil : No

TOSSA(La Selva)
de MAR

SA	La Amiga de los Enfermos	1916		IRSEA, 522
I	Centro Obrero de Tossa	1907		"L. Actualidad"(Barcelona), 12-7-1907
CP	Centre Republicà	1934		"Aut.", 9-7-34
ER	Dominiques de l'Anunciata	1904	Noies, 1 ^a ens.	BOPG, 599, 1904
EE	Escoles "nacionals"		<u>Censo esc. 1903: 2</u>	
SA	Hermandad de San Pedro	‡ 12-1-1909		IRSEA, 522
CC	Joventut Lliure	1918		15-6-18, "L'Avi Muné"
E	Mútua Escolar Costa-Brava	1934		"Aut.", 16-7-34
1-SA CM	<i>fermans de M^s Auxiliaduc Lo Pensament, coral</i>	<i>1950 1896</i>		<i>Guia Jpl. 1953 Medir, 400</i>
SA	La Unión Tossense	‡ 1899 - 1911		IRSEA, 522

RESUM

E: 1
EE: 2
CC: 1
CP: 1
ER: 1 1 1
SA: 3
I: 1

Total:

6,10 + 1

(Tossa)

2. Grau d'alfabetització

1900	1716	375-305
1910	1730	436-414
1920	1644	580-507
1930	1442	485-425
1940	1410	571-577
1950	1339	
1960	1778	
1970	2515	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 6

Cementiri civil : Sí

VIDRERES(La Selva)

ES/CC	Cassino La Unió	18	-1978		"Aut.", 27-10-31
ER	Carmelites	1904		c) Nou 14	BOPG, 599, 1904
EE	Escoles público-estatals				<u>Censo esc. 1903</u> : 3 unit.
E	Foment de l'Ensenyança	1934			"Aut.", 18-7-34
SA	Hermanidad de San Pedro	±	26-1-1906		IRSEA, 523
SA	Hermanidad de Santa Maria	±	9-7-1910		IRSEA, 523
SA	Montepío de la Santísima Trinidad	±	1903	1911	IRSEA, 523
CM	Orquesta-Orquestrina Unió Artística		1933		"Aut.", 22-3-33
P	"El Precursor" ("Periódico Republicano. Defensor de causas justas. Aparece los viernes")	±	1919	Bilingüe	Tor., II, 220

Balanç:

ER :	1
ES-CC:	1
EE:	3
E:	1
SA:	3
CM:	1
P:	1

Total: 11

(Vidreres)

2. Grau d'alfabetització

1900	2123	518-369
1910	1942	535-454
1920	1874	530-481
1930	1855	593-545
1940	853-882	736-752
1950	1745	
1960	1845	
1970	2677	

3. Dades sobre situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil :

VILADRAU

EE   Escoles público-estatals   1903   2 unit.

SA   Montepio de San Martín   I 6-3-1909   IRSEA, 523

2. Grau d'alfabetització

1900	974	115-44
1910	1059	219-150
1920	1007	280-226
1930	1001	348-274
1940	459-859	394-375
1950	962	
1960	816	
/1970	787	

3. Situació religiosa

Nombre de temples: 4

Cementiri civil :   Sí

VILLOVÍ D'ONYAR(La Selva)

EP	Escola d'Anna Vila Salvó	1904	(pendent aprov. acad.)	ROPG, 600, 1904
EE	Escoles público-estatals		<u>Censo esc-1903</u> :3 unit.	

2. Grau d'alfabetització

1900	1103	213-106
1910	1597	384-224
1920	1680	443-356
1930	1765	~~AAA~~ 558-421
1940	~~794-871~~	672-714
1950	1707	
1960	1562	
1970	1564	

3. Situació religiosa

Nombre de temples:

Cementiri civil:

Conclusions

Les conclusions a què arriba aquest treball només poden ser provisionals atès que la nostra informació encara dista molt de ser exhaustiva.

Jo diria que aquest treball sobretot corrobora fets i evolucions ja conegudes o almenys intuïdes per l'historiador i fins i tot qualsevol observador "normal" de l'evolució humana i social de les terres gironines. De totes maneres, encara que la nostra impaciència^{de} a trobar sempre dades noves i horitzons insospitats protesti, també és important de comprovar dades ja "conegudes" a un cert nivell. Ve't aquí quines són aquestes tesis o hipòtesis comprovades:

1) Gran incidència social popular del clero. Si la Història recent del país no ens ho hagués demostrat a bastament ens ho demostraria la sociologia. 386 parròquies urbanes i rurals el 1910 i 373 quaranta anys després, cobreixen tot el territori de la diòcesi de Girona que no correspon, com es sabut, exactament a la "província". A més ordes i cases de religiosos i religioses, escoles de frares i monges, periòdics i fulls confessionals, cnetres para-diocesans, etc.

2) Gran importància de la xarxa assistencial i de socòs mutus, tot i que amb la generalització de les relacions de producció capitalistes al medi agrari, que és on aquesta xarxa tenia veritable força, va perdent poc a poc importància.

3) Xarxa escolar elemental que cobreix pràcticament tota la "província" llevat d'algunes zones de mitja i alta muntanya. Xarxa classista, que només permet

l'accés als nivells mitjans i elevat d'estudis als fills de la petita i alta burgesia, tant al camp com a la ciutat.

4) Preocupació creixent per l'escolarització i l'adquisició d'una cultura elemental, a nivell popular. De fet, l'alfabetització experimenta, entre 1900 i 1940, un augment lineal important a l'Alt Empordà, Baix Empordà, Garrotxa, Gironès i Ripollès. A la Selva l'augment també és considerable, tot i que, vers 1940, 1 de cada 3 persones aproximadament hi és analfabeta. La única comarca estudiada que presenta una evolució gairebé estancada és la Cerdanya, tot i que en començar el segle el seu score d'analfabets era el més baix de la "província". Contrasta la seva evolució sobretot amb la d'una altra comarca muntanyenca-de muntanya mitja-, la Garrotxa, la corba d'alfabetització de la qual realment es dispara a partir de 1920 (cuadre 5 bis).

Església, Escola i Xarxa assistencial rural, estructures de llarga durada, d'influència sostinguda, encara que la primera començarà a declinar cap als seixanta, i la tercera-el dispositiu rural de socors mutus- ja estava en crisi pels anys 30. La gran triomfadora: l'escola.

5) Però continuem. Un dels grans instruments culturitzadors del període, almenys metres hi ha premsa lliure, és a dir, fins l'adveniment del franquisme, és la premsa periòdica. Hem comptabilitzat al nostre treball ni més ni menys que 462 nuclis editors de periòdics, alguns o més ben dit força d'ells de vida efímera, però d'altres d'alta influència intra i inter-comarcal. En aquest punt, les comarques gironines no es diferencien de les altres comarques del Principat

6)

6) De fet, els nuclis "editors" de periòdics i revistes estan sovint connectats a grups polítics i religiosos. En esser suprimits pel totalitarisme franquista els grups polítics nacionalistes, esquerrans i obreristes (i la majoria dels dretans), desapareix un dels ressors culturitzadors per excel·lència del pagès i del obrer gironí.

7) La instauració de l'"Estat Capitalista d'Excepció" representa una brutal retracció de la capacitat auto-culturitzadora i associativa autònoma de les classes populars. Es a les comarques més "urbanes" on aquesta retracció és més impressionant; així, al Gironès, com ja hem mostrat, la disminució d'efectius culturals i associatius, en passar de del decenni republicà al principi del règim feixista, assoleix una proporció de més del 50 per cent. I concretament a la ciutat de Girona la retracció arriba al 70 per cent!

8) Els organismes de classe, partits i sobretot sindicats, s'havien desenvolupat a partir de 1910 sobretot. Ja hem dit que exercien llur influència a partir dels centres fabrils de les comarques (conques del Ter i Fluvià, Girona-Salt, àrees taperes empordaneses...). Caldria estudiar la influència que van tenir aquests organismes de classe en la formació d'instàncies de resistència al capital com cooperatives, de considerable importància relativa a Girona, pel que fa al total català. També caldria veure de molt més aprop que no s'ha fet en aquest treball, en part perquè no entrava dintre dels seus objectius, la relació que hi ha entre l'acció i influència dels sindicats de classe i les col·lectivitzacions revolucionàries.

9) Si la classe obrera té els seus organismes de classe, quasi sempre lligats a d'organitzacions nacionals i/o estatals (CNT, UGT, molt menys Rabassaires...), amb alguna excepció com l'Acció Social Agrària, els patrons industrials i els Propietaris agraris tenen també els seus òrgans, generalment també lligats a xarxes d'abaixament nacional. Entre els instruments associatius de la burgesia rural destaquen les cambres agràries, les quals apart de ~~defensa~~ servir-los de mitjà de pressió a favor de llurs interessos, indirectament contribueixen a la millora tècnica de l'explotació ^{agro-pecuària} del camp, pel que sembla.

10) La revolució de 1936 suprimeix els ^{instruments} ~~grups~~ de pressió dels propietaris mitjans i grans i àdhuc petits. I suprimeix sobretot la xarxa institucional eclesiàstica, amb tots els seus amplis ressorts pastorals, educatius i assistencials.

11) A les terres gironines la Mancomunitat primer i després la Generalitat contribueixen a crear canals de cultura nacional autònoma, però menys del que podria pensar-se, malgrat tot l'halo propagandístic que acompanyava accions com la creació de Biblioteques o algunes escoles tècniques i especials. En general, els centres difusors de cultura catalana específica van brillar per la seva absència a les comarques gironines. De totes maneres, potser convindria cercar aquesta "difusió cultural de contingut específicament nacionalista" en els nombrosos centres polítics i político-culturals.

12) Entre els centres culturals i educatius impulsors de formes de cultura més "desinteressada" convindria destacar la força dels centres de cultura musical, prou nombrosos a les comarques i viles gironines.

13) Centres culturals i educatius de llarga durada, secular o plurisecular de vegades; centres de curta durada però d'incidència real (centres polítics o diaris, etc)... Però també noves formes de difusió cultural i ideològica i de propagació (o propaganda):

- la Radiodifusió, ja de gran influència pels anys 30.

- El cinema mut i sobretot sonor

En el període revolucionari aquests dos instruments juguen un paper cabdal, com també al període contrarevolucionari, sense, de totes maneres, desplaçar els mitjans de difusió escrits.

14) El sentit de la difusió cultural és sobretot inter i intra-comarcal. Però hi exerceixen influència també diversos tipus de corrents exògens, vinguts de fora:

- Influència del nucli-centre industrial català, Barcelona.

- Influència de la burocràcia estatal central, castellanitzadora. Reduïda però important, sobretot a nivell de classes mitges i altes. La influència castellanitzadora s'exerceix també a través de l'òrbita d'ordres dedicats a l'ensenyament, especialment femení.

- Creixent influència de la producció cultural de sèrie estrangera (europea i americana: films de Hollywood, etc). Durant la segona part de la guerra-també-, influència cultural soviètica.

- En sentit invers, la influència cap a fora de les comarques gironines només tindrà lloc en situacions d'excepció de les altres "províncies": així, durant la Dictadura de Primo de Rivera, l'òrgan cenetista més important de Catalunya i potser d'Espanya s'edita a St Feliu de Guíxols.

Perspectives

Tot aquest estudi, jo diria que sobretot formal, estructural i quantitatiu de l'evolució de l'educació, de la cultura i de l'associacionisme espontani gironí, ha d'omplir-se en un segon moment amb l'exposició i la crítica ideològica dels principals vectors ideològics intencionals de la societat gironina, catalana, espanyola i europea del moment, tenint en compte el text i el context de la lluita de classes.

Atesa la gran amplada que prenia l'exposició "estructural" sociogràfica de les 500 pàgines d'aquest estudi, m'ha semblat millor deixar per un pròxim estudi detallat la consideració dels aspectes temàtics i intencionals de la cultura popular gironina del primer mig segle XX. Aquí caldria veure de prop aspectes com:

-l'estructura antropològica familiar rural gironina. El paper de la dona en la transmissió cultural i educativa. Dona i societat: feminisme burgès i feminisme obrer gironí

-els asils i centres de beneficència civils i sobretot regentats per religiosos: sobre quines bases "humanes-humanitàries" estan muntats

--com les diverses famílies polítiques de dretes o progressistes veuen l'evolució cultural gironina i es preparen per influir-hi. L'obra dels grans educadors populars republicans: Vinardell, Costal, etc.

-la implantació de l'narcosindicalisme: reformisme i revolucionarisme a l'obrerisme gironí

-l'Església, el jovent i els obrers....

En fi, tot arribarà.

Com ja he dit al començament, el que n'interessa, és arribar a entendre, a través de totes les dinàmiques i estructures que volgueu, l'home, la dona, el nen gironí, que no es pot destriar mai del tot de tots aquests condicionants socials però que en certa manera els sintetitza i -potser dic una heretgia espiritualista- els trascendeix amb totes les seves limitacions.

Però per arribar al concret hem de passar per l'abstracte. Fins ara hem vist -encara que no exhaustivament- la xarxa estructural de la cultura i l'associacionisme -i de la transmissió educativa- gironina. Però hem de connectar-la amb d'altres nivells:

- Història social i econòmica de la societat gironina i catalana

- Antropologia rural i urbana de l'home gironí

- Anàlisi ideològica dels projectes socials i político-culturals

- Anàlisi institucional dels principals centres de cultura popular de les terres gironines.

Tenim feina, doncs, per estona.

Presentació

1

Dos propòsits animen aquest treball, realitzat amb un ajut ~~de treball~~ de la Fundació Bofill: per una banda es tracta de fer-ne una eina de treball de cara a un millor coneixement de l'evolució cultural i educativa de les comarques gironines. I, per l'altra, l'he volgut fer mínimament llegidor, sense que per això, però, perdés un mínim de rigor.

Pel que fa a la primera d'aquestes exigències, cal que digui de primer que aquesta "eina" que us ofereixo, que ofereixó al públic gironí i no gironí, forma part d'una "bateria" que té altres eines. La primera, i no la menys necessària, és ~~el meu~~ l'estudi socio-estructural de la xarxa cultural-educativa gironina (de les comarques gironines per ser més exactes) que vaig dur a terme fa dos/tres anys, també subvencionat per la Fundació Bofill. Aquell treball no ha estat publicat fins ara; cap entitat o institució se n'ha fet càrrec, i crec que és una llàstima, ja que possibilitaria d'altres estudis i recerques. Una altra "eina" que l'autor d'aquest estudi està tallant i pulint a hores d'ara fa referència a la tasca i funció ideològica, cultural i educativa d'entitats supara-comarcals o "provincials" com poden ser l'església o la Diputació o la Instrucció Pública (depenent del poder central), etc. Més "eines" encara en les quals ~~prepa~~ treballo: visions de conjunt de l'evolució socio-cultural i educativa, almenys de 1900 a 1950 a les altres comarques "gironines"...

Per al present treball m'ha semblat més assenyat de centrar el meu pla expositiu només en l'àmbit geogràfic del Gironès, tal com l'establí, com a comarca, la Generalitat republicana. La primera part ~~se centra~~ exposa sobretot el moviment socio-cultural i educatiu de la ciutat de Girona, i inclou un estudi monogràfic del Grup Excursionista i Esportiu Gironí en les seves tres primeres dècades d'existència.

La segona part retrata el tarannà cultural-associa-tiu i escolar d'altres nuclis de població de la comarca, i molt

especialment s'atura a Llagostera, vila que intenta de sotmetre a una prospecció "micro-sociològica".

Res més lluny de mi que pensar que he "esgotat" el tema. Sabia que no podia fer-ho, ni era la meua intenció. Manca encara molta base historiogràfica per a poder dur a terme treballs mitjanament "definitius" (?) al respecte. Les fonts documentals ni estan ben inventariades ni estan plenament disponibles. La recerca del passat pròxim i no tan pròxim de les nostres terres troba fortes barreres institucionals encara, en les quals no em proposo d'entrar. Només vull dir que el centre universitari de Girona no és encara avui legalment ni carn ni peix. D'altra banda, com se sap, la tendència a les escoles de formació de mestres és eliminar del seu "curriculum" la disciplina d'Història de l'Educació. En fi, l'orientació economicista i una mica mecanicista de la historiografia catalana d'aquests darrers 25 anys ha impedit l'eclosió d'estudis històrico-culturals d'una certa envergadura. Afegir, en fi, que la interdisciplinarietat en aquests terrenys ni tan sols figura en els programes de recerques que es duen a terme.

El meu únic i modest propòsit ha estat en aquest treball de recórrer un itinerari "tous azimuts", en totes direccions. Direccions que, ja aviso, només he indicat, que no he pogut recórrer: per exemple, i per només dir un cas, la història social de l'evolució de la condició infantil a les comarques en el període esmentat. Que potser he "estirat més el braç que la màniga" ? Ho admeto. Però encara més grotesc potser fora "estirar més la màniga que el braç" o, dit d'una altra manera, no veure el bosc més enllà d'aquesta alzina corpulent de les Gavarres que de tant boteruda sembla animada.

He servat doncs en tot moment una voluntat metodològica ~~gradosa~~ integradora: la història de la cultura i de l'educació ~~tenen~~ té unes connexions socials, econòmiques i antropològiques que no podem menystenir.

Ara bé, es tractava de fer llegidor aquesta síntesi. Per

aquesta raó m'he deixat al calaix les reflexions metodològiques sobre la forma d'abordar aquesta integració per a l'estudi de la transmissió cultural i educativa a les comarques estudiades. A la còpia del treball de la Fundació Bofill, o a les actes de les IV Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans (en curs d'edició, a Tarragona) o encara an número dels "Annals de l'Institut d'Estudis Gironins" d'homenatge a l'investigador gironí Lluís Batlle i Prats (2ª entrega) hi trobareu aquestes consideracions metodològiques.

També per tal d'alleugerir la lectura he evitat carregar el text de notes i cites fora de text.

Unes paraules sobre el mètode de recerca i la forma
d'exposició.

Una història concreta de l'educació no pot prescindir, com ja hem indicat a altres llocs (vegeu comunicacions de l'autor a les II i III Jornades d'Història de l'educació als països Catalans en les publicacions que s'han fet a Palma de Mallorca (1978) i Girona (1979), respectivament) de l'entorn cultural i de la dinàmica social. La divisió, si no enfrontament, de classes socials és un aspecte a considerar ja que es tradueix, si no és que genera, en una clara diferenciació social segons l'origen social i possibilitats pecuniàries i culturals dels beneficiaris del procés educatiu-instructiu. Ara bé, el medi cultural rebassa en certa manera - i fins a cert punt - el condicionament de classe. Hi ha un sediment, per exemple, històrico-folklòric que tant el fill de l'obrer taper com el del encarregat de fàbrica com el del fill del farmacèutic conreen en les seves expansions socials (vida de relació, "de carrer"). Això és veritat per als pobles de les nostres comarques, però també per als barris de les grans ciutats. Caldria fer, amb rigor, una anàlisi del significat dels jocs de carrer: quan apareixen, quan desapareixen, quins predominen a una determinada època, quins s'implanten de bell nou, etc. És evident, per exemple, que als pobles de les nostres comarques on s'instal·len ordes religiosos forasters, francesos o d'inspiració francesa a principis de segle, els nens aprenen jocs socials nous. També és interessant de veure com i quan els jocs anglesos que tant predicament han assolit després comencen a conrearse a les comarques i a les ciutats: qui i com s'implanten, i per què. És innegable la influència que en aquesta implantació de jocs socials "moderns" i demés manifestacions atlètiques exerceixen mestres i pedagogs amb els seus rapells d'entusiasme i idealització de formes "cíviques" de cultura física.

El medi cultural és un factor aglutinant, però, certament, no neutral: no cal referir-nos al reforçament de la jerarquia que es desprèn de molts: comptes aparentment "innocents" de fades. La manipulació ideològica d'aquest medi cultural - i de l'educació "informal" que vehicula - es fa més a aparents massa mèdia (radio a partir dels anys 20 i 30, tele després) i d'aquest invent que ha estat el cinema.

I què direm de la família? La matriu formativa familiar ha de ser estudiada, en relació amb el tema de l'educació dels

amb el tema de l'educació i àdhuc de la intrucció a feines concretes de la majoria, del poble. En relació a la família, hi ha tres importants nivells a considerar:

- demogràfic
- antropològic
- ideològic (funció social del nucli familiar)

Nivell demogràfic: reconstrucció dades referents a natalitat, mortí-natalitat, ~~piràmides de edats~~ piràmides de edats. Causes de la mortalitat, en especial infantil i juvenil. Actituds enfront de la fillada i la generació dels adults (segons classes i grups socio-professionals). Evolució d'aquestes actituds.

Nivell antropològic: constitució, estructura interna del conglomerat familiar (parentiu, etc). Funcionalitat econòmica dels fills, hàbits de treball infantil i juvenil. Processos intra-familiars d'aculturació. Famílies obertes, famílies dependents, famílies econòmicament autosuficients en medi rural. La incidència de l'església i de la moral tradicional en les pràctiques, creences i celebracions familiars, etc.

Nivell ideològic: idees de les classes dominants i de les seves ideologies sobre el paper de la família. La reproducció i vertebració social del concepte d'autoritat. El paper social de la dona (i el seus rols a l'interior del nucli familiar), etc.

Un altre aparell de necessària atenció en relació al procés educatiu seria, és, l'Església establerta, en el cas nostre la Catòlica. Polítiques educatives de la Jerarquia i de les tropes. Els Seminaris com a via d'educació primària-secundària de la població rural. Els preveres dels nuclis rurals i de les ciutats i les seves obres i institucions de catequesi i de pastoral. Les pràctiques ^{riuals} i la seva freqüència i extensió entre la població: confrontació sistemàtica de les dades del registre civil i dels llibres parroquials a l'efecte. Les ordes religioses d'ensenyament i/o de beneficència: implantació selectiva i extensió. Dades en què aquestes es donen.

I ara ja entrem a un punt que tradicionalment s'ha jutjat com un punt clau, l'indicador per excel·lència, dels nivells d'instrucció i fins d'educació (recordem aquells anàlisis de prohoms del segle passat com el mateix Pascual Madoz, els quals lligaven estretament les variables alfabetització i delinqüència, i quan la correlació fallava, se n'estranyaven...). Em refereixo, és clar, als graus i nivells d'alfabetització. S'està procedint, internacionalment, a un ampli debat sobre la rellevància—el paper dit d'"indicador"— dels graus d'alfabetització, de la mateixa manera d'obtenir, quantificar i qualificar les dades històricament obtenibles sobre l'alfabetització. En especial la distinció entre alfabetització a seques (alfabetització tècnica absoluta o relativa—possibilitat d'escriure un missatge que t'han transmès oralment o, simplement possibilitat de signar—) i alfabetització funcional—entesa com a possibilitat real d'inserir-se en les tasques d'una col·lectivitat organitzada—, dona prou guerra. L'escola popular—primària burgesa (la que és filla de la revolució francesa i dels governs liberals d'Europa, i aquí no en són excepció) pretén menar una guerra a mort contra l'analfabetisme. Aquesta és una de les justificacions majors, a part del control caciquil, de les omnipresents Juntes d'Ensenyament. Cal fer un estudi documentat i per àrees (material, llibres d'actes, no manquen) del paper i trajectòria d'aquestes Juntes, tant sovint d'abast i funció caciquil, controladora i repressiva. De fet, per elles passa en bona mesura la relació entre les comunitats rurals i urbanes i l'administració. Els estaments més populars s'hi veuen implicats. Cal així mateix fer estudis sociològics (i quantitativs) sobre la funcionalitat classista de la dicotomia escola municipal—escola privada a molts pobles i ciutats. I parar esment al paper que juguen les escoles d'ateneus, de patronats i de cooperatives. Aquí les dades de l'administració en procés d'expansió durant tot el segle passat i primeres dècades de segle són importants.

Però encara no hem acabat de tancar el cercle per on passa el procés educatiu—instructiu de la infància, jovent i no tant jovent

El món del treball, les relacions de l'obrer, pagès o artesà o comerciant amb l'instrument de treball, amb el col·lectiu laboral, amb els superiors o inferiors jeràrquics són una font educativo-instructivo per excel·lència, així com les relacions humanes que engendra la tensió per una defensa dels interessos col·lectius (llegiu societats de resistència, sindicats, partits, agrupacions gremials), i també la frequentació de les societats d'esbarjo, cultura, esportives, etc, juggaran un apleyr important en la reconducció i exteriorització del cabdal cultural adquirit a l'infància a la família o a l'escola.

Aquests i altres punts apuntats en sketch en aquests paràgrafs han de contribuir a la complexa tasca de bastir una "Història de l'educació concreta" de les nostres comunitats. Queda com a punt de referència la línia sovint privilegiada en Història de l'educació: la "Història de les idees pedagògiques". Com a mer punt de referència. I també no és sinó un punt de referència una altra directriu massa vegades enlairada fins a punts que no li corresponien: en refereixo a la Història legal i administrativa de l'aparell educatiu. En tot cas aquestes històries parcials (i com a tal abstractes) de l'educació s'han de posar en connexió amb tots aquests altres vectors: com, per exemple, s'acorden les polítiques de despossecció i desnacionalització lingüística i el fet de la di glòssia i d'efectiva descatalanització poplar a les classes socials i comunitats dels països catalans?.

Es evident que aquesta Història concreta està per fer. Una repassada dels llibres de text històrico-pedagògic, antics i recents (pitjor els recents que alguns dels antics) ha corroborat: quants d'aquest llibres, segons la via evolucionista positivista inaugurada pels francesos del s. passat, no comencen parlant de l'"educació dels pobles primitius" fent constar la importància educativa del medi familiar i comunitari... per oblidar als 30 o 40 capítols restants tota referència al paper social educador de la família i els canvis en aquest paper?.

Comunicació presentada per PERE SOLÀ i GUSSINYER a les IV Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans de Tarragona.

APUNTS PER A UN POSSIBLE MODEL PER A UNA HISTÒRIA SOCIAL DE L'EDUCACIO ORDINARIA O COMUNA

Semblaria que únicament un coneixement aprofundit i integrat de l'estructura dinàmica de la cultura popular d'una societat en un període determinat pot permetre'ns de comprendre la importància social dels processos educatius formals i no formals, escolars i no escolars, que l'afecten tant pel que fa als seus grups com als seus individus. Aquest "axioma" és a la base del meu darrer treball de recerca, iniciat fa tres anys i que cerca d'oferir una aproximació global històrico-sociològica al procés de cultura popular i d'educació no escolar i escolar a un conjunt de comarques del Principat-les que coincideixen gairebé del tot amb la "província" de Girona ⁽¹⁾ - Encara que l'estudi en curs només es refereix, repeteixo, a les comarques del Nord est de Catalunya (de la Catalunya de l'Estat espanyol) i, cronològicament, comprèn sobretot la primera meitat d'aquest segle, l'arrelament decimonònic dels problemes que planteja, per una banda, i per l'altra la relativa homogeneïtat socio-demogràfica que presenten aquestes comarques amb les altres del Principat (la ciutat de Barcelona, això sí, és un altre capítol), tot això, dic, fa que aquest esquema de model ens sembli vàlid per a tot el Principat i per a tot el període que va des de l'inici de l'assentament del règim liberal-burgès (i, al nostre camp, els seus plans escolaritzadors) fins a la sotragada de la II República i la primera fase del franquisme (2).

Es evident que no podem prescindir de Barcelona i el seu cinyell industrial ~~ni~~ ni de toda la problemàtica de la concentració urbana lligada al desenvolupament capitalista. Però seria un error no per repetit menys flagrant d'assimilar un segle i mig d'història rural-urbana ~~gènere~~ catalana al succés al cap i casal".

Continuant amb la descripció del treball en curs, voldria dir que l'"axioma" abans formulat m'ha dut fins ara a fer importants, però

jutjades necessàries, marrades: he hagut en ori-

mer lloc, de reunir el màxim de xifres i dades referents a l'evolució dels nivells culturals i associatius a les comarques estudiades durant bàsicament les cinc primeres dècades d'aquest segle. Es tractava, entre altres coses, de copsar la importància de tota la xarxa cultural popular no oficial, espontània fins a cert punt, en la vida de la societat gironina de la primera meitat del s. XX. Així, he hagut d'estudiar (de fet, és un inici) el pes social d'institucions com l'Església, la xarxa assistencials i de socors mutus, la localització i activitat dels nuclis difusors de cultura impresa, els centres culturals, recreatius i d'esbarjo, el moviment associatiu de partits, sindicats, etc, sobretot en el que fa referència a la transmissió cultural i educativa, propaganda, etc (3).

Distribuïts per pobles i comarques—segons la divisió de la Generalitat republicana—, i comptant—hi també els centres escolars, he comptabilitzat cap a 2.500 centres o entitats, segons dades completament provisionals. Entitats repartides entre: 522 a l'Alt Empordà, 512 al Baix Empordà, 35 a la Cerdanya, 320 a la Garrotxa, 600 al Gironès, 295 a La Selva i 156 al Ripollès, a més d'altres encara sense classificar. Concretament, i en aquesta primera part, he partit d'aquí per a resseguir les variacions que hi ha entre el nombre i cada sub-grup de centres i entitats associativo-culturals de decenni en decenni fins arribar a 1950. No cal dir que aquestes variacions reflecteixen de manera clara els principals fets històrics i socials de la societat gironina, rural i urbana, i en especial l'efervescència del període 1931-1937, així com l'agudíssima retracció cultural del decenni 1940-1950 aïmenys en aquelles iniciatives culturals que no són de caràcter oficial o governamental (4).

També la disminució de l'analfabetisme i les seves possibles accions hi són objecte, al treball, de detallat estudi, tant cronològic com socio-geogràfic, també per pobles i per comarques, a partir dels censos oficials. No sabem fins a quin punt aquestes dades sobre alfabetització (il.lustració) popular són fiables, ja que pràcticament mai es poden contrastar amb altres fonts. En tot cas el que sí podem dir és que aquestes xifres globals (quasi mai discriminen per edats, encara que sí per sexes) ens informen de com l'administració local i central, es representava

el nivell d'il·lustració popular. Que ja és quelcom (4 b.)

Pel que ^{als documents i} fava les fonts més importants utilitzades o per utilitzar assenyalen el material dels arxius municipals i provincials, les dades estadístiques dels censos de població, les memòries oficials d'entitats com l'Instituto de Reformas Sociales, els arxius parroquials i els (sovint absolutament inservibles) d'entitats petites de comarques (cooperatives, cassinos), les dades del centre o capital de districte universitari sobre escolarització i mestres, les dades de les Juntes locals i provincials d'Instrucció, les memòries inèdites de gent d'edat avançada i, sobretot, les entrevistes orals, els butlletins oficials de la "provincia" i del bisbat, els arxius i les històries generals d'ordes religiosos concrets, les actes i memòries de les Juntes de repressió de la mendicitat i de protecció a la infància i, en no poca mesura, el còmput ingent de fullets, programes, estatuts, etc de les diferents entitats i moviments, com patronats de cantines escolars, associacions de mestres, etc, etc (5).

Tot aquest material, i especialment aquell que tinc classificat, dona una base empírica que ens permet d'elaborar un model (indolentia, ~~india~~ . èndia). Un model per a una història social de l'educació ordinària o comuna que tingui en compte les dicotomies camp-ciutat, activitats agràries-activitats industrials (i comercials) i a la història cultural i educativa contemporània del país. Això implica, entre altres coses, que aquest model mirarà de proporcionar explicació dels esdeveniments culturals i educatius normals i ordinaris (que molt sovint han tingut lloc en medi rural, al Principat), i que, per tant, no es deixarà enlluernar pel que Antoni J. Colom (citant, si no m'equivoco, Tuñón de Lara) en deia història de les excepcions. Les excepcions són, certament importants al Principat, però la norma o si es vol la rutina encara n'és possiblement més: per tant, no seria tampoc bo de perdre'n de vista la importància. I la "norma" o l'ordinari és, en el camp de l'educació formal l'ensenyament públic elemental (més a les comarques del pla

que a la muntanya, on la inassistència a les escoles pot haver estat massiva fins ben entrat el segle). I el comú o l'ordinari-en el camp de l'educació informal- haurà estat l'Església i la seva estratègia ideològico-pastoral, i ^{tot un munt de coses com} via xarxa de cassinos, i la ràpida popularitat que adquireix a comarques el cinema, etc. En definitiva, l'educació ordiària o comuna té lloc en un camp ^{d'acció} micro-històric: ens interessen tots aquells esdeveniments culturals i educatius que afecten i en certa manera ajuden a conformar el grup i l'individu. Però, entenem-nos, qualsevol individu, encara que no hagi estudiat pel mètode Montessori o a les escoles del CENU, encara que potser hagi abandonat els estudis als vuit anys o encara que hagi fet-per deixar-la a la fi- (com l'heroi de la novel·la de Pous i Pagès, La vida i la mort d'en Jordi Fragnals) (51), la carrera pròpia de l'estudiant de capellà, com tants altres... a pagès.

Definides les assumpcions bàsiques pel que fa al concepte d'una història ^(de l'educació) religada a l'evolució socio-cultural i pel que fa a la idea d'educació comuna, i després de descriure molt per sobre-ja que les característiques d'una breu comunicació no permete'n de fer altra cosa- les fonts utilitzades per a l'esmentada recerca i el mateix caràcter de la mateixa, voldria ara establir les principals línies d'un model per a una Història social de l'educació comuna aplicable a l'estudi de l'evolució de l'educació a les nostres comunitats des de que apareixen els primers projectes d'escolarització "comuna" massiva, o sigui des de les primeres ofensives liberal-burgeses de finals del XVIII i principis del XIX, i sobretot des de després de la Llei Moyano de 1857.

L'elaboració d'aquest model de base empírica ~~és~~ té per finalitat arribar a comprendre l'educació i la instrucció individual i de grup en el context d'un procés culturitzador permanent que només s'acaba amb la desaparició física dels individus o dels grups (pensem, p. ex. en els pobles de muntanya- de més de 700 metres sobre tot- que han sofert ^{en el curs de les darreres dècades} un procés tal d'emigració a la ciutat que han literalment desapregut com a tals). Però per a arribar a aquest objectiu final d'explicació a nivell biogràfic o grupal

-que és el nivell més "micro-històric" que hi pugui haver- haurem hagut de fer, hi insisteixo molt, llargues marrades. Pel cap baix haurem hagut de considerar, i no pas d'una manera superficial:

1. El context històric-cultural, i per tal entenc: la matriu familiar, la matriu lingüística i el bagatge folklòric
2. La dinàmica viva de la transmissió cultural, és a dir la xarxa associativa i generadora de cultura "espontània" i el paper concret de les instàncies ideològiques dotades d'un rol formatiu, com l'Església i l'Exèrcit
3. Una formació social amb unes relacions de producció determinades, ja que sense això no ens acabarem mai d'explicar la des-igualtat d'oportunitats d'aprendre, ni l'existència de circuits diferenciats d'educació escolar com el batxillerat i la formació professional, etc.
4. Les polítiques educatives com a control social, en el sentit que ens ha de ser possible d'esbrinar com les classes dirigents regulen i administren l'economia de la desigualtat d'oportunitats, a través tant de l'educació elemental i les campanyes d'alfabetització, com de l'establiment d'una sòlida via acadèmica cap al privi.legi (ensenyament secundari oficial, ensenyament secundari ~~auxiliar~~ religiós o confessional, ensenyament superior). L'organigrama centralista de control ^{compta} ~~genera~~, en el camp escolar, una burocràcia que ha arribat fins avui. Ara bé, aquesta política de control social genera resistències, més tàcites que declarades, que el fan, en no poques ocasions, inoperant. Aquest seria el cas, tant dels dissenys centralistes d'uniformització lingüística a través de l'educació escolar, que, de retruc, generen formes institucionalitzades de re-nacionalització (A.P.E.C., Jocs Florals, ^{les iniciatives de} Bardina...).

5. Els agents i factors del canvi educatiu i cultural. Factors que poden ser el fet migratori, els condicionants geogràfics o les transformacions econòmiques, etc. Els agents "innovadors" poden ser individus o grups de caire professional o econòmico-polític. En aquest sentit es tractarà d'avaluar tant la procedència, com els objectius i sentit, com la mateixa naturalesa del canvi educatiu i cultural... i de les resistències a aquest canvi per part d'individus i de grups i institucions de pes.

/ #

6. El nivell micro-històric: el procés d'aprenentatge i de culturització ininterromput, tant a nivell individual com de grup. Quan diem de grup ens referim a col·lectiu geogràfic (poble, barri...) o també a una categoria social com pot ser la classe obrera urbana o al petit propietari pagès, en un marc geogràfic determinat. L'establiment de trajectòries biogràfiques personals i concretes pren aleshores un sentit positiu. I també les institucionals (la trajectòria d'un centre escolar, p. ex.).

Il·lustraré ara aquest esquema, potser massa eixut, amb exemples trets de la recerca que estic duent a terme sobre les comarques del nord-est del Principat. Una primera observació de la més gran importància seria el fet que cada nivell dels esmentats (1-6) es relaciona amb els altres. No són doncs nivells estancs. Així, l'estudi de la matriu lingüística i dels lligams d'identificació col·lectiva (nivell 1) no podria dissociar-se de l'anàlisi de les polítiques educatives com a control socio-polític. I, en aquest sentit, ja comença a ser hora que l'historiador de l'educació convergeixi amb l'estudi de la història social de la llengua per tal de determinar la incidència de l'escola (i d'altres instàncies socialitzadores i formatives) en l'aparició de símptomes lingüístics i culturals disfuncionals com la diglossia, tan de les èlites (aristocràcia, burgesia alta) com del poble urbà i rural.

Si hem posat en primer lloc de l'esquema el medi històrico-cultural és perquè es tracta d'una instància aglutinant que en certa manera tenyeix totes les manifestacions educatives i escolars. A un poble determinat de l'Empordà, cap a l'any 90 del segle passat, és evident que els jocs de carrer omplen els temps morts i la vida de felació tant del fill del farmacèutic, com del de l'encarregat de fàbrica com ^{del} del fill de l'obrer taper. L'esclètxa, en tot cas, es produirà de manera força clara entre els nois i les noies, sens dubte reforçada per la separació de sexes a l'escola. L'esclètxa també es produirà -potser- per una menor afició (culturalment o socialment induïda) dels nens burgesos a aquesta mena de jocs, i també del fet que els nens de la burgesia i petita burgesia camperola local freqüentaran (amb més assiduitat, probablement des d'inicis de segle) les ~~escoles~~ escoles de les congregacions religioses, de vegades vingudes de França o en tot cas amb personal docent procedent de l'extraradi geogràfic..., que coneix i ensenya altres jocs. La popularització, a partir de la primera dècada de segle XX dels jocs esportius anglesos, seria una altra història a tenir en compte. Fins ara, els aspectes socio-històrics del Folklore i dels jocs de grup tradicionals i moderns han estat massa menystinguts. En aquest sentit, un Museu d'Història de l'Educació als països catalans, en el cas que un projecte d'aquesta mena anés endavant, no podria oblidar l'amplíssima gama de material antropològic lligat a l'estudi de la infància que és possible de recollir, de classificar i d'estudiar ( ). L'altra matriu formativa a estudiar és la família, en les seves tres vessants demogràfica, antropològica i ideològica. En la primera d'aquestes vessants, ~~caldrà~~ ^{caldrà} que els demògrafs ens ajudin a establir i a explicar les successives actituds dels adults enfront de la fillada i de la generació, actituds que de cap manera són fruit de caprici, sinó que obeeixen a motivacions profundes i que varien segons les classes i grups socio-professionals. La vessant antropològica ens permetrà de copsar l'estructura interna del conglomerat familiar, la funcionalitat econòmica dels fills, els hàbits de treball infantil i juvenil, el que se n'ha dit primera socialització de l'infant a través del grup familiar,

la participació de l'element infantil i jove en les creences, pràctiques i celebracions familiars, etc. Finalment la vessant familiar "ideològica" ens permetrà d'establir les idees a un moment determinat de la classe dominant sobre el paper social de la família. El que podríem denominar-ne "ideologia familiar" del conglomerat hegemònic. Per aquí filarem de més aprop la vertebració social del concepte d'autoritat i la seva reproducció. L'estudi de l'economia sexual a l'interior del grup familiar anirà lligat al del paper de la dona i al dels seus rols.

Cal insistir en la línia, ja començada a treballar pels companys mallorquins, de l'estudi de la projecció educatiu-social del clero, especialment del clero diocesà: polítiques educatives de la Jerarquia i dels ministres. Els seminaris com a via paral·lela i molt funcional d'educació primària i secundària de la població rural. La formació i els nivells d'instrucció concrets assolits pels preveres de ciutat i del medi rural. L'obra d'educació extra-escolar que propicien, especialment en relació als i a les obreres. Els ordes religiosos d'ensenyament i/o de beneficència: distribució socio-geogràfica; podem parlar d'una "implantació selectiva"? Canvis de mentalitats (de sentit secularitzador) i formes de resistència ^{al canvi} del clero en el camp educatiu, etc, etc.

Per altra banda, la incidència dels factors econòmics en l'educació escolar i no escolar ha d'estudiar-se en relació directa amb el fet d'unes relacions de producció que sancionen una clara desigualtat d'oportunitats. Res, però, més lluny de la nostra intenció que creure que l'impacte d'aquests factors econòmics és simple, transparent i directe: la conducta de les parts (agents) implicats en el procés històric-educatiu no sempre, ni molt menys, s'expressa en termes d'una "racionalitat" econòmica capitalista, ja que, si així fos, no podríem per entendre la manca quasi absoluta d'institucions d'educació professional i tècnica a comarques amb prou pes industrial com el Gironès i la Garrotxa, abans de la guerra (6). I no obstant, malgrat aquestes conductes individuals i col·lectives que no ~~relex~~ es poden traduir en termes d'una racionalitat unidimensional, és òbvia l'exis-

tència de "polítiques d'educació", tant per part dels grups de pressió dirigents, com per part de la jerarquia eclesiàstica i també dels organismes de l'Estat. Polítiques de l'educació que amaquen els seus objectius últims de reproducció d'unes relacions autoritàries i de control social, i que s'expressen sobre tot en termes d'un discurs caritatiu (l'obra de Benficència, els tribunals de menors...) i humanitari (l'erradicació de l'analfabetisme, una de les principals raons de ser ^{de les} "Juntas de Instrucción"). Recordem aquí que els polítics burgesos progressistes de la primera meitat del XIX ja lligaven estretament les variables alfabetització i delinqüència i que, quan la correlació fallava, se n'estranyaven (8).

Ara bé, d'aquestes "polítiques de l'educació" no ens interessaran pas només les grans formulacions o decisions genèriques (posem per cas, l'obertura d'una campanya contra el laïcisme i la indiferència religiosa per part d'un bisbe o d'un grup de bisbes, o una decisió ministerial d'impedir el coneixement de la llengua catalana ~~als llibres parroquials~~ a les escoles) sinó la seva actuació o plasmació concreta a nivell micro-històric, així com les resistències locals i generals a aquestes formulacions polítiques: el laïcisme i neutralisme en tots els ordres de la vida civil, pel que fa al primer dels casos. I pel que fa a les mesures contra la llengua la reacció re-nacionalitzadora. L'aportació dels Historiadors de la llengua aquí no serà pas petita (9) 4

En relació al 5è apartat de l'esquema, ja seria hora de començar el difícil estudi de l'arrelament i extensió (i/o desnaturalització, en molts de casos) de mètodes d'ensenyament com el famós ensenyament mutu (10). No oblidem que el canvi o "innovació" educativa sol ser ensens canvi de valors educatius, de contingut i orientació, metodològic-didàctic i també de material, i que sovint comporta nous plantejgs sobre la relació ensenyant-ensenyat o mestre-aprenent. Finalment, i pel que fa al darrer apartat, hem de dir que no és per casualitat que sigui l'últim, ja que el nivell dels comportaments i dels resultats individuals pel que fa al procés educatiu-cultural només pot tractar-se adequadament en relació amb els altres nivells estudiats (11).